



Raport de monitorizare

Situația drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova

Perioada de monitorizare: 1 aprilie 2026 – 30 iunie 2026

Promo-LEX

Promovarea democrației și a drepturilor omului

NED | NATIONAL
ENDOWMENT
FOR
DEMOCRACY
SUPPORTING FREEDOM AROUND THE WORLD

Chișinău, 2026

Autoare: Mihaela Șerpi

Au contribuit: Vadim Vieru, Nicoleta Hriplivăi

Coordonatoare de ediție: Olga Manole

Design și machetare: Marina Bejenari

Raportul a fost elaborat de Asociația Promo-LEX în cadrul proiectului „Promovarea respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova”, implementat cu suportul financiar oferit de National Endowment for Democracy.

Opiniile exprimate în raport aparțin exclusiv autorilor; acestea nu pot fi interpretate sub nicio formă ca reflectând opinia și poziția National Endowment for Democracy.



Acronime

CoE – Consiliul Europei

„MGB” – „ministerul securității de stat din Tiraspol”

„rmn” – Așa-numita „republica moldovenească nistreană”, denumire utilizată de structurile transnistrene ilegale pentru teritoriul aflat sub ocupație rusă din 1992

RPP – Rata de încarcerare

UIN – Instituție de detenție ilegală din regiunea transnistreană

Cuprins

Acronime	2
Introducere	4
Capitolul 1: „Inițiative legislative” cu impact asupra drepturilor omului	6
1.1 Decretul de „pașaportizare” a regiunii transnistrene.....	6
1.2 Extinderea obligației „oficiilor de stare civilă” să transmită „comisariatelor militare” date despre femei	7
1.3 Interzicerea utilizării denumirii „Transnistria” în orice limbă	8
Capitolul 2: Principalele evoluții cu impact asupra drepturilor omului	9
2.1 Analiza sistemului penitenciar ilegal prin prisma datelor din surse deschise.....	9
2.2 Cazuri de încălcări ale drepturilor omului	14
2.3. Politizarea și militarizarea educației	16
2.3.1 Reactivarea mișcării de pionieri.....	16
2.3.2 Participarea copiilor la taberele organizate de centrul „Artek”, sancționat de UE, Ucraina și alte state europene.....	17
2.3.3 Competiții de pregătire militară inițială a tinerilor	17
2.3.4 Implicarea preșcolarilor în activități cu conținut ideologic periculos	19
2.4 Propagandă și dezinformare.....	21
2.4.1 De la „blocadă” la „genocid”: escaladarea discursului anti-reintegrare.....	21
2.4.2 Mitul „poporului transnistrean”	22
2.4.3 Intensificarea mesajelor alarmiste și a atacurilor împotriva presei independente	22
2.5 Contextul socio-economic.....	23
Concluzii	25
Bibliografie	27

Introducere

Acest raport trimestrial de monitorizare examinează situația drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova în perioada 1 aprilie – 30 iunie 2026, pe baza datelor colectate prin monitorizarea continuă a Promo-LEX. Raportul este structurat în două capitole. Primul capitol analizează „inițiativele legislative” și măsurile promovate de structurile transnistrene ilegale și de Federația Rusă, cu impact asupra drepturilor omului. Al doilea capitol examinează principalele evoluții din sistemul penitenciar ilegal, cazurile individuale de detenție ilegală, politizarea și militarizarea educației, propaganda și dezinformarea, precum și contextul socio-economic. Raportul se bazează pe metode calitative de cercetare, în conformitate cu standardele internaționale de monitorizare a drepturilor omului. Informațiile au fost colectate din surse deschise, cereri oficiale de acces la informații de interes public, interviuri cu victime ale detenției ilegale, vizite de documentare în teren și analize statistice comparative.

În perioada de monitorizare, principalele evoluții indică extinderea mecanismelor de control, supraveghere și constrângere exercitate asupra populației din regiunea transnistreană. Decretul privind simplificarea acordării cetățeniei ruse pentru locuitorii regiunii, inclusiv pentru copiii orfani și cei lipsiți de îngrijire părintească, se înscrie într-o strategie mai amplă de pașaportizare, rusificare și consolidare a dependenței față de Federația Rusă. Deși Federația Rusă aplică de mulți ani politica de pașaportizare în regiunea transnistreană, noul decret ridică îngrijorări majore în contextul războiului de agresiune pe scară largă împotriva Ucrainei. În același timp, extinderea obligației „oficiilor de stare civilă” de a transmite date către „comisariatele militare”, inclusiv în privința femeilor aflate sau obligate să se afle în evidență militară, indică o consolidare a mecanismelor de supraveghere a populației în scopuri militare. Totodată, interzicerea utilizării denumirii „Transnistria” în orice limbă confirmă tendința de control asupra limbajului public și de impunere a mitului unei „identități și statalități transnistrene” distincte.

Pe lângă aceste măsuri, raportul atrage atenția asupra situației grave din sistemul penitenciar ilegal. Datele analizate indică o rată ridicată de încarcerare, condiții inumane de detenție, subfinanțare cronică și acces limitat la asistență medicală. Reducerea continuă a personalului medical, lipsa medicamentelor de bază și imposibilitatea acordării tratamentului necesar expun persoanele deținute ilegal unor riscuri majore pentru sănătate și viață. Cazurile lui Evghenii Pancioha și Emilian Ceban ilustrează aceste probleme sistemice, inclusiv detenția arbitrară, lipsa garanțiilor unui proces echitabil, utilizarea acuzațiilor de „trădare de patrie” în scop represiv și riscurile asociate militarizării timpurii a copiilor.

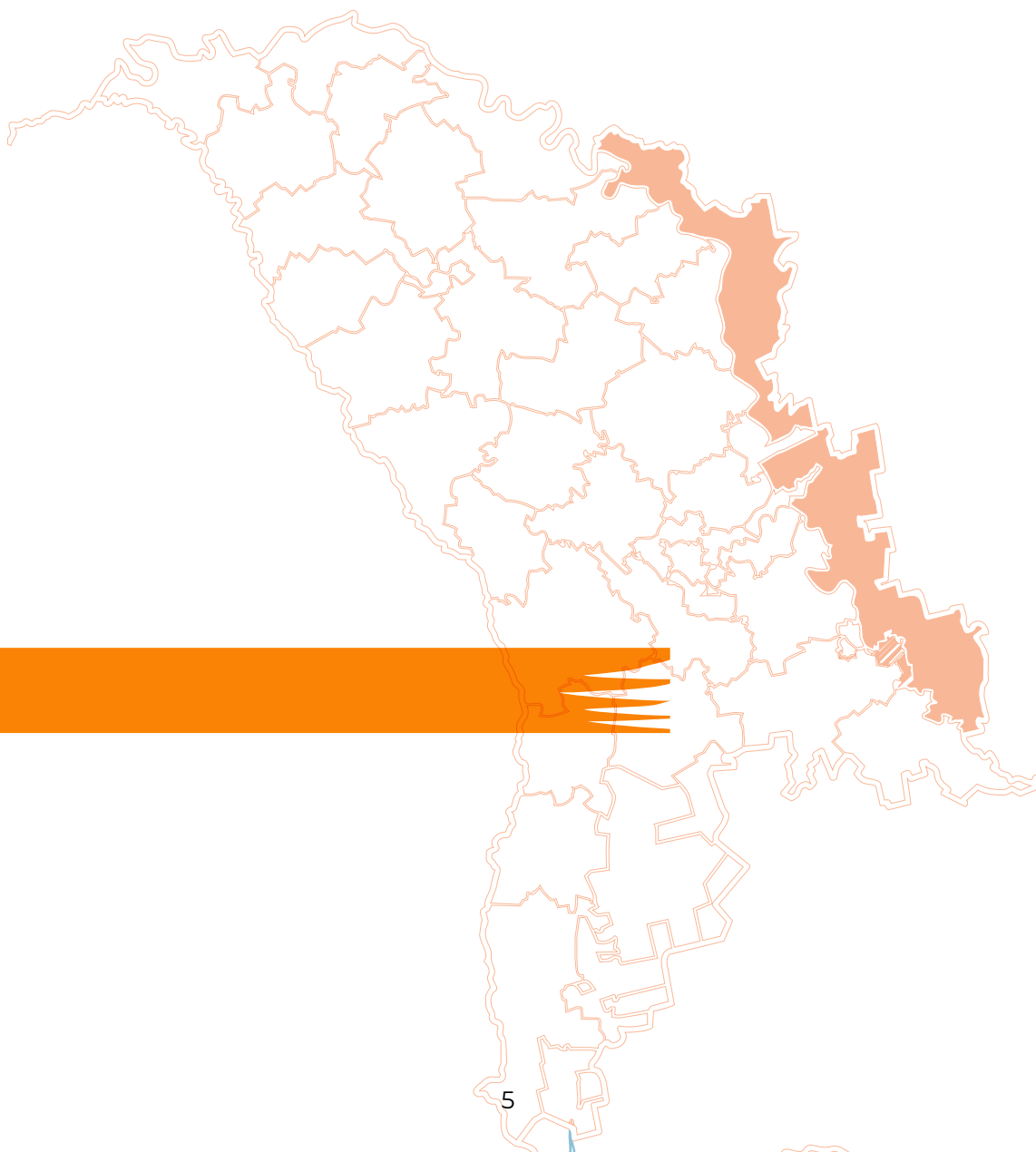
Politizarea și militarizarea copiilor continuă să reprezinte preocupări majore. Reactivarea mișcării de pionieri, participarea copiilor la tabere organizate în Crimeea ocupată și Federația Rusă, competițiile de pregătire militară inițială și implicarea preșcolarilor în activități cu conținut ideologic periculos relevă utilizarea sistemului educațional ca instrument de îndoctrinare, rusificare și orientare a copiilor către structurile paramilitare.

Pe dimensiunea informațională, propaganda locală a devenit mai explicit orientată împotriva procesului de reintegrare. Monitorizarea surselor media din regiune arată trecerea de la narațiuni despre „blocadă” și „presiune economică” la formulări precum „genocid”, „exterminare”, „ocupație” sau „românizare forțată”. Aceste mesaje urmăresc să inducă frică, să discrediteze autoritățile constituționale și să prezinte reintegrarea drept o amenințare existențială pentru populația regiunii. În acest context, s-au intensificat atacurile structurilor

ilegale de securitate împotriva presei independente și avertismentele adresate locuitorilor să nu transmită informații către platforme media de pe malul drept al Nistrului.

Aceste evoluții sunt agravate de deteriorarea situației socio-economice. În perioada monitorizată, starea de urgență în economie a fost prelungită de două ori, pe fondul presiunilor bugetare tot mai accentuate. Deficitul bugetar a determinat reducerea unor cheltuieli publice și orientarea resurselor către obligații curente, în special salarii și pensii. Totodată, lansarea Fondului de Sprijin Social „Împreună” indică transferarea unei părți tot mai mari a poverii crizei asupra populației și mediului de afaceri. Reducerea finanțării pentru programe sociale, medicale, educaționale și de infrastructură, majorarea unor tarife și afectarea serviciilor publice de bază confirmă capacitatea tot mai limitată a regimului de ocupație de la Tiraspol de a susține funcționarea regiunii.

Notă privind terminologia: Termenii „ministru”, „lege”, „rmn”, „guvern” sau alte denumiri similare sunt utilizați exclusiv în scop tehnic și descriptiv, pentru identificarea precisă a structurilor transnistrene ilegale, a persoanelor care exercită funcții în cadrul acestora sau a deciziilor care pot avea impact asupra situației drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Utilizarea acestor termeni nu implică, sub nicio formă, legitimarea sau recunoașterea de jure a structurilor de ocupație, a funcțiilor instituite în cadrul acestora ori a deciziilor ilegale pe care le emit.



„Inițiative legislative” cu impact asupra drepturilor omului

1.1 Decretul de „pașaportizare” a regiunii transnistrene

La 15 mai 2026, Vladimir Putin a semnat un decret prin care simplifică procedura de dobândire a cetățeniei ruse pentru locuitorii regiunii transnistrene¹. Această măsură se înscrie într-o strategie mai amplă de „pașaportizare”, utilizată de Kremlin de mai mulți ani pentru rusificarea teritoriului ocupat al Republicii Moldova și aplicată, în mod similar, în teritoriile ocupate ale Ucrainei. Prin acordarea facilitată a cetățeniei ruse, Federația Rusă urmărește integrarea coercitivă a populației aflate sub ocupație în propriul spațiu juridic și administrativ, transformând locuitorii acestor teritorii în subiecți dependenți de statul rus. Această politică este susținută de canalele locale de propagandă și de sistemul educațional din regiunea transnistreană, care promovează constant narațiuni despre apartenența la așa-numita „lume rusă”. Astfel, pașaportizarea, propaganda și educația ideologizată funcționează împreună ca instrumente de consolidare a controlului Federației Ruse asupra populației din regiune.

Un aspect deosebit de îngrijorător al decretului îl constituie prevederile care vizează acordarea, în regim simplificat, a cetățeniei ruse copiilor orfani și copiilor lipsiți de îngrijire părintească. Această categorie de copii se află într-o poziție de vulnerabilitate sporită, întrucât nu sunt documentați de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova, au posibilități extrem de limitate de a-și exercita drepturile și sunt expuși direct mecanismelor de control și recrutare în structurile paramilitare ale regimului de la Tiraspol. În 2025, Promo-LEX a publicat o analiză privind modul în care regimul de ocupație militarizează educația copiilor orfani și a celor rămași fără îngrijire părintească². Printre metodele utilizate în cadrul așa-numitei „educații patriotice” se numără competiții sportive cu tematică militară, exerciții care imită antrenamentele militare, reconstituiri ale unor bătălii sau scene de război, expoziții de arme, concursuri de tragere cu arme pneumatice, proiecții de filme de război, concursuri de desen și literatură cu teme militare, precum și teste de istorie în care versiunea regimului este impusă ca unică sursă de adevăr. În plus, copiii orfani și cei lipsiți de îngrijire părintească sunt ținta campaniilor de recrutare în școala militară Suvorov din Tiraspol și în școala de cadeți din Bender. Regimul de la Tiraspol a promovat ideea că aceste instituții militarizate și serviciul în formațiunile paramilitare reprezintă singura alternativă viabilă pentru copiii lipsiți de sprijin familial. În contextul războiului de agresiune pe scară largă al Federației Ruse împotriva Ucrainei, tinerii formați într-un sistem educațional militarizat și proveniți din medii social vulnerabile sunt expuși unor riscuri sporite, în special dacă dețin sau dobândesc cetățenia rusă.

Nu în ultimul rând, această inițiativă are și o funcție propagandistică. Experiența teritoriilor ocupate din Georgia și Ucraina arată că Federația Rusă utilizează acordarea cetățeniei ruse pentru a-și justifica ulterior ingerințele în afacerile interne ale statelor vecine. Sub pretextul „protejării propriilor cetățeni”, Kremlinul construiește un cadru narativ menit să legitimeze presiuni politice, acțiuni destabilizatoare și amenințarea sau utilizarea forței militare. Această inițiativă trebuie analizată și în contextul intensificării narațiunilor anti-reintegrare promovate de structurile de ocupație de la Tiraspol și de canalele locale de propagandă. Acestea prezintă constant demersurile Chișinăului drept „genocid”, „sugrumare” sau „război împotriva transnistrenilor”, consolidând artificial percepția unei amenințări externe și a unei pretinse nevoi de protecție din partea Federației Ruse.

1.2 Extinderea obligației „oficiilor de stare civilă” să transmită „comisariatelor militare” date despre femei

La 11 mai 2026, Vadim Krasnoselski a semnat modificările la așa-numita „lege privind obligația militară generală și serviciul militar”³. Aceste modificări extind mecanismul de schimb de informații dintre „organele de stare civilă” și „comisariatele militare” din regiunea transnistreană, consolidând astfel capacitatea structurilor paramilitare ilegale de a identifica și monitoriza persoanele aflate în evidența militară. Potrivit noilor prevederi, „organele de stare civilă” sunt obligate să transmită lunar, până la data de 10, către „comisariatele militare” informații privind modificările operate în actele de stare civilă în luna precedentă. Datele vizează, pe de o parte, bărbații cu vârste cuprinse între 16 și 65 de ani, iar pe de altă parte, femeile care se află sau sunt obligate să se afle la evidența militară, până la vârsta de 50 de ani. În cazul femeilor, transmiterea informațiilor urmează să se facă în baza listelor prezentate în prealabil de „comisariatele militare” și actualizate pe măsura luării în evidența militară sau a radierii din evidența militară.

Aceste modificări trebuie analizate în contextul inițiativelor promovate anterior de structurile de ocupație. În raportul de monitorizare al Promo-LEX pentru perioada 1 ianuarie – 31 martie 2026, a fost evidențiată modificarea așa-numitei „legi privind serviciul militar” prin extinderea obligației „oficiilor de stare civilă” de a transmite lunar către structurile paramilitare ilegale informații privind schimbările de stare civilă ale bărbaților cu vârste între 16 și 65 de ani, inclusiv căsătorii, divorțuri, schimbări de nume și decese⁴. Potrivit notei explicative aferente inițiativei, aceste date nu erau comunicate cu regularitate, întrucât, în cadrul procedurilor de stare civilă, bărbaților nu li se solicita să indice dacă se află sau nu la evidența militară. Promo-LEX a semnalat atunci că modificările respective limitează semnificativ posibilitatea de a evita includerea în evidențele structurilor paramilitare ilegale, inclusiv prin schimbarea numelui sau a altor date cu caracter personal.

În esență, noile prevederi contribuie la extinderea mecanismelor de supraveghere a populației în scopuri militare. Dacă anterior mecanismul viza preponderent populația masculină cu vârste între 16 și 65 de ani, modificările adoptate în mai 2026 includ în mod expres și femeile aflate sau obligate să se afle la evidența militară. La 18 mai 2026, canalele de Telegram asociate structurilor transnistrene ilegale și propagandei locale au calificat informațiile privind aceste modificări drept false, susținând că ar urmări destabilizarea situației și generarea panicii în rândul populației. Totuși, informația fusese publicată inclusiv pe pagina web a așa-numitului „președinte al rmn”, care semnase deja documentul.



ILEGE

1.3 Interzicerea utilizării denumirii „Transnistria” în orice limbă

La 1 iunie 2026, a fost publicat un „ordin” semnat de Vadim Krasnoselski, prin care se propune modificarea articolului 20.4-1 din așa-numitul „cod contravențional”⁵. Inițiativa urmărește interzicerea utilizării denumirii „Transnistria”, în orice limbă, în discursuri publice, lucrări expuse public sau materiale mass-media, atunci când aceasta se referă la teritoriul din stânga Nistrului. Excepție ar constitui doar situațiile în care termenul este folosit pentru formarea unei atitudini negative față de ideologia nazistă sau extremistă și nu conține elemente de propagandă ori justificare a acestor ideologii. Structurile de ocupație leagă toponimul „Transnistria” de perioada în care regiunea a fost controlată de România în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

Sancțiunile prevăzute includ amenzi de aproximativ 13–26 de dolari sau arest administrativ de până la 15 zile pentru persoanele fizice. Pentru așa-numiții „funcționari”, amenzile ar urma să fie cuprinse între aproximativ 13 și 52 de dolari, iar pentru persoanele juridice, între aproximativ 130 și 652 de dolari. Potrivit notei explicative, inițiativa ar fi fost determinată de imposibilitatea atragerii la „răspundere contravențională” a persoanelor care utilizează denumirea „Transnistria” într-o altă limbă decât rusa scrisă cu alfabet chirilic.

Încă din 2019, Vadim Krasnoselski a susținut că utilizarea denumirii „Transnistria” în limba engleză și română ar fi ofensatoare, deși „Transnistria” este echivalentul în română și engleză al denumirii rusești. Această poziționare a fost ulterior transpusă în măsuri represive. În septembrie 2024, utilizarea termenului „Transnistria” a fost interzisă în limba rusă. În acest sens, au fost operate modificări la așa-numitul „cod contravențional”, precum și la „legile” privind combaterea extremismului și perpetuarea victoriei poporului sovietic. Totodată, canalele locale de propagandă și agențiile turistice au publicat și distribuit materiale destinate promovării acestei narațiuni inclusiv în rândul vizitatorilor străini, încercând să impună utilizarea denumirii „Pridnestrovie”. Ulterior, în septembrie 2025, măsurile au fost extinse și asupra sistemului educațional, cadrelor didactice fiindu-le interzisă utilizarea altor formule de referire la populația regiunii decât cea de „popor transnistrean” („Приднестровский народ” în rusă).

Denumirea „Transnistria” are o utilizare istorică și administrativă consacrată în limba română și în limba engleză, fiind folosită pentru a desemna unitățile administrativ-teritoriale și localitățile din stânga Nistrului, inclusiv municipiul Bender. Interzicerea acestei denumiri are o funcție strict propagandistică. Măsura face parte dintr-un șir mai larg de inițiative prin care regimul de ocupație urmărește controlarea terminologiei utilizate în spațiul public, prin impunerea denumirilor rusești și consolidarea narațiunii privind existența unei „identități” și „statalități” transnistrene distincte. Prin asemenea intervenții, Tiraspolul urmărește să creeze percepția unor diferențe politice, istorice și ideologice fundamentale între populațiile de pe cele două maluri ale Nistrului. În acest context, Krasnoselski prezintă utilizarea termenului „Transnistria” de către presa din Republica Moldova și autoritățile de la Chișinău drept o tentativă de minimizare sau negare a ocupației fasciste și a crimelor comise în regiune în perioada 1941-1944. Mai mult, acesta îi califică pe cei care folosesc denumirea respectivă drept „avocați ai ocupației fasciste”. O asemenea asociere este deliberat tendențioasă, fiind utilizată pentru a discredita presa și autoritățile constituționale. Totodată, promovarea unor astfel de inițiative are și rolul de a deturna atenția publică de la problemele reale ale regiunii, în special de la criza economică și energetică acută.

Capitolul 2:

Principalele evoluții cu impact asupra drepturilor omului

2.1 Analiza sistemului penitenciar ilegal prin prisma datelor din surse deschise

Rata de încarcerare constituie un reper relevant pentru analiza situației drepturilor omului în așa-numitul „sistem penitenciar” din stânga Nistrului. În regiunea transnistreană, privarea de libertate este folosită ca mijloc de presiune, control politic și intimidare a societății. Această practică reflectă caracterul represiv al regimului de ocupație de la Tiraspol, care funcționează în afara cadrului legal național și internațional. Nivelul foarte ridicat al detenției este determinat de funcționarea unui sistem represiv, în care persoanele sunt private de libertate în mod ilegal și arbitrar, fără garanții procedurale efective. Așa-numitul „sistem judiciar” din stânga Nistrului este subordonat direct intereselor și influențelor structurilor de ocupație, fapt care permite și facilitează aplicarea abuzivă și ilegală a măsurilor privative de libertate.

Compararea ratei de încarcerare din teritoriul ocupat cu cea de pe malul drept al Nistrului, precum și cu media statelor membre ale Consiliului Europei (CoE), evidențiază un contrast fundamental între un regim autoritar, care operează în afara oricărui cadru juridic recunoscut, și sistemele judiciare care funcționează în baza unor standarde internaționale de protecție a drepturilor omului.

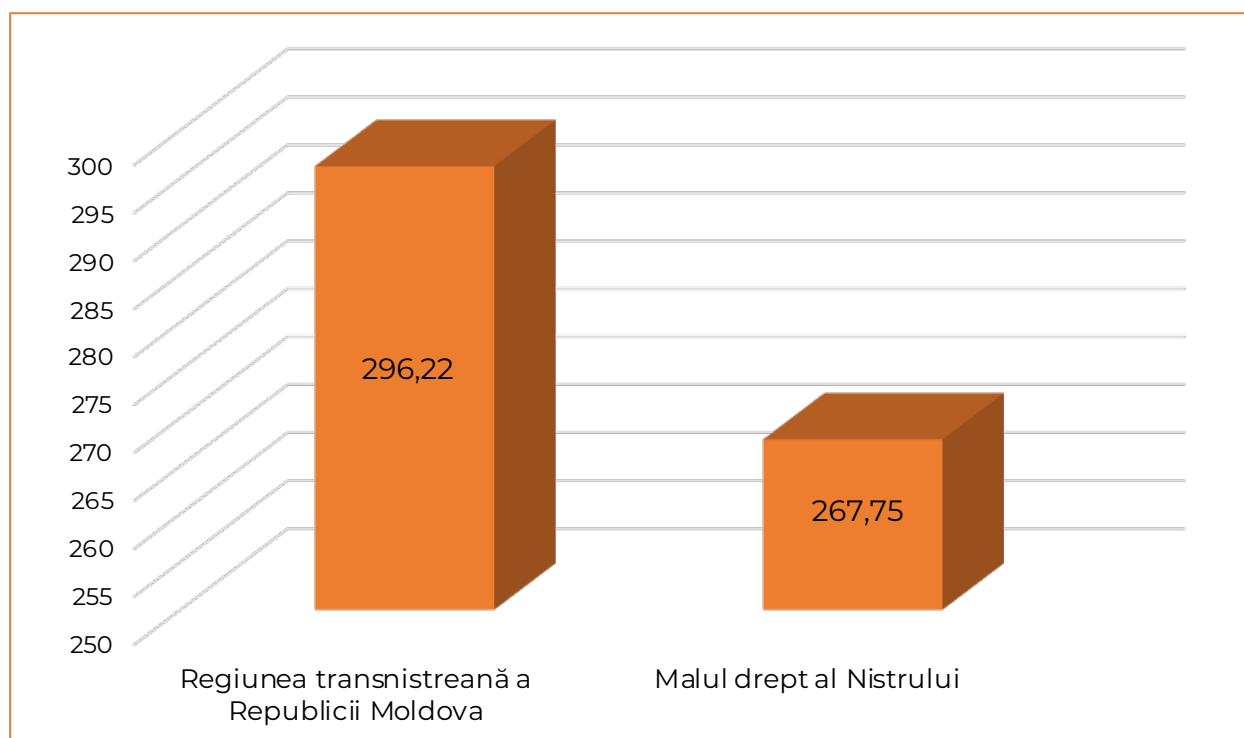
Tabelul 1. Compararea ratelor de încarcerare (RPP) între malul drept și malul stâng al Nistrului, conform datelor disponibile până la 01.01.2026

	Teritoriul temporar ocupat al Republicii Moldova	Malul drept al Nistrului, aflat sub control constituțional
Populația	447.300 de locuitori	2.365.600 de locuitori
Total deținuți	1325	6334
RPP	296,22 la 100.000 de locuitori	267,75 la 100.000 de locuitori

Sursa: elaborat de autor pe baza datelor publicate de [Administrația Națională a Penitenciarelor](#) din Republica Moldova și de așa-numitul [ombudsman](#) de la Tiraspol pentru anul 2025.

Datele comparative arată că rata de încarcerare din regiunea transnistreană continuă să fie mai ridicată decât cea de pe malul drept al Nistrului, chiar și după eliberarea, în 2025, a 812 persoane din instituțiile ilegale de detenție, dintre care peste 63% în baza așa-numitei „amnistii”⁶.

Figura 1. Rata de încarcerare a populației – comparație între cele două maluri ale Nistrului

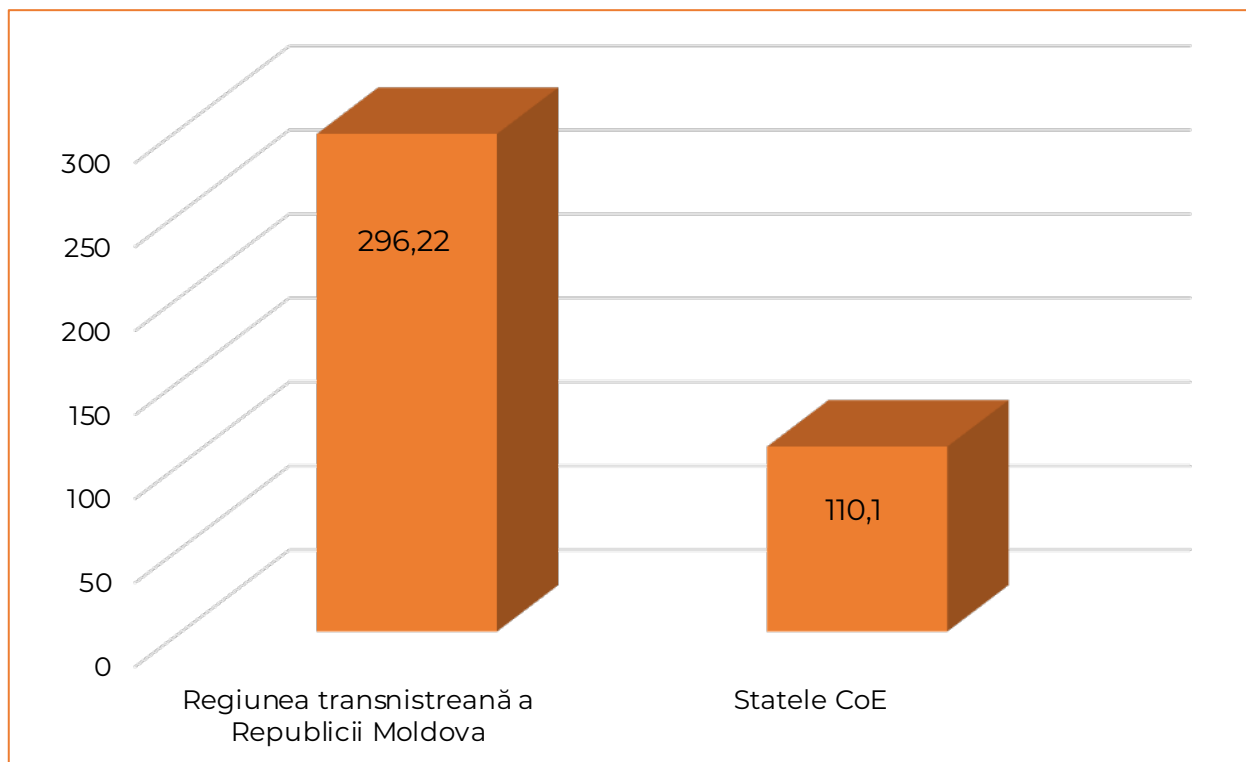


Sursa: elaborat de autor pe baza datelor publicate de [Administrația Națională a Penitenciarelor](#) din Republica Moldova și de așa-numitul [ombudsman](#) de la Tiraspol pentru anul 2025.

În plus, rata de încarcerare în regiunea transnistreană, la 1 ianuarie 2026, depășește de peste două ori media europeană de 110,1 deținuți la 100.000 de locuitori – un indicator care reflectă caracterul excesiv al recurgerii la detenție și încălcarea sistematică a drepturilor fundamentale.



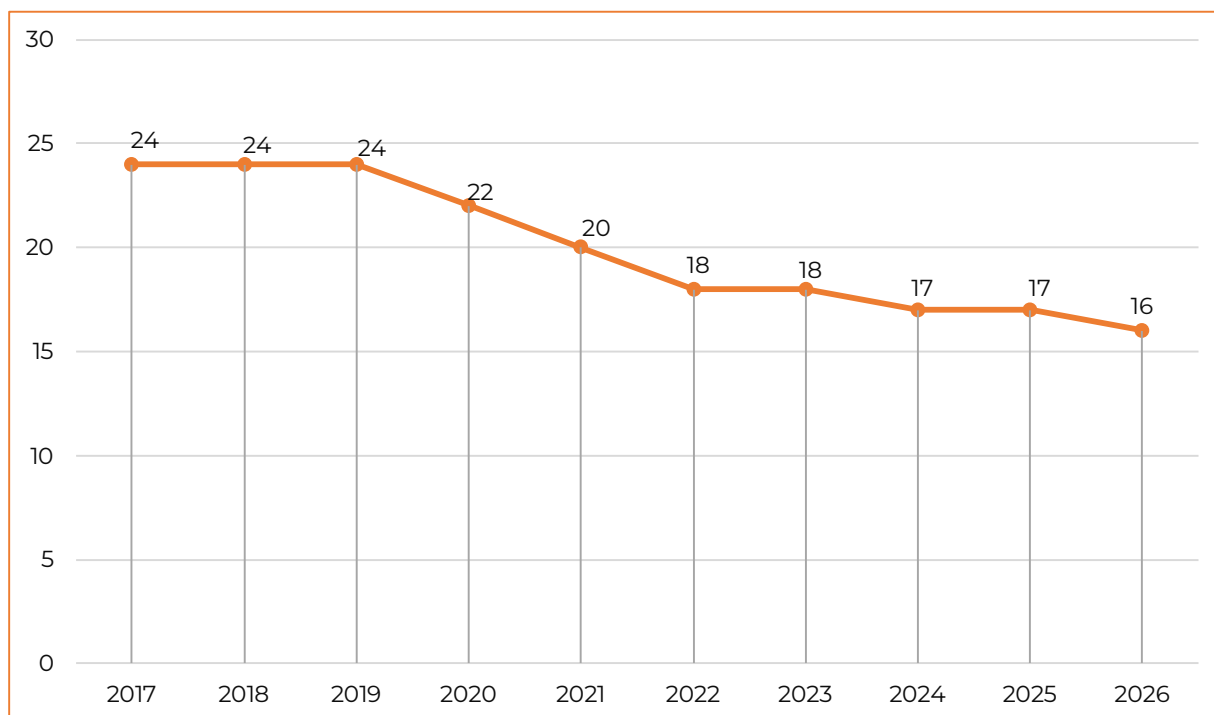
Figura 2. Rata de încarcerare a populației – comparație între stânga Nistrului și țările CoE



Sursa: elaborat de autor pe baza datelor publicate de [Administrația Națională a Penitenciarelor](#) din Republica Moldova și de [Consiliul Europei](#) pentru anul 2025.

Regresul mai amplu al drepturilor omului în regiune este confirmat și de raportul „Freedom in the World 2026”, care relevă că scorul libertății pentru teritoriul ocupat al țării a coborât la 16 puncte din 100: 4 din 40 pentru drepturi politice și 12 din 60 pentru libertăți cetățenești. Față de 2017, scorul a scăzut cu 8 puncte, confirmând o tendință constantă de erodare a drepturilor omului.

Figura 3. Scorul regiunii transnistrene în clasamentul Freedom House, 2017–2026

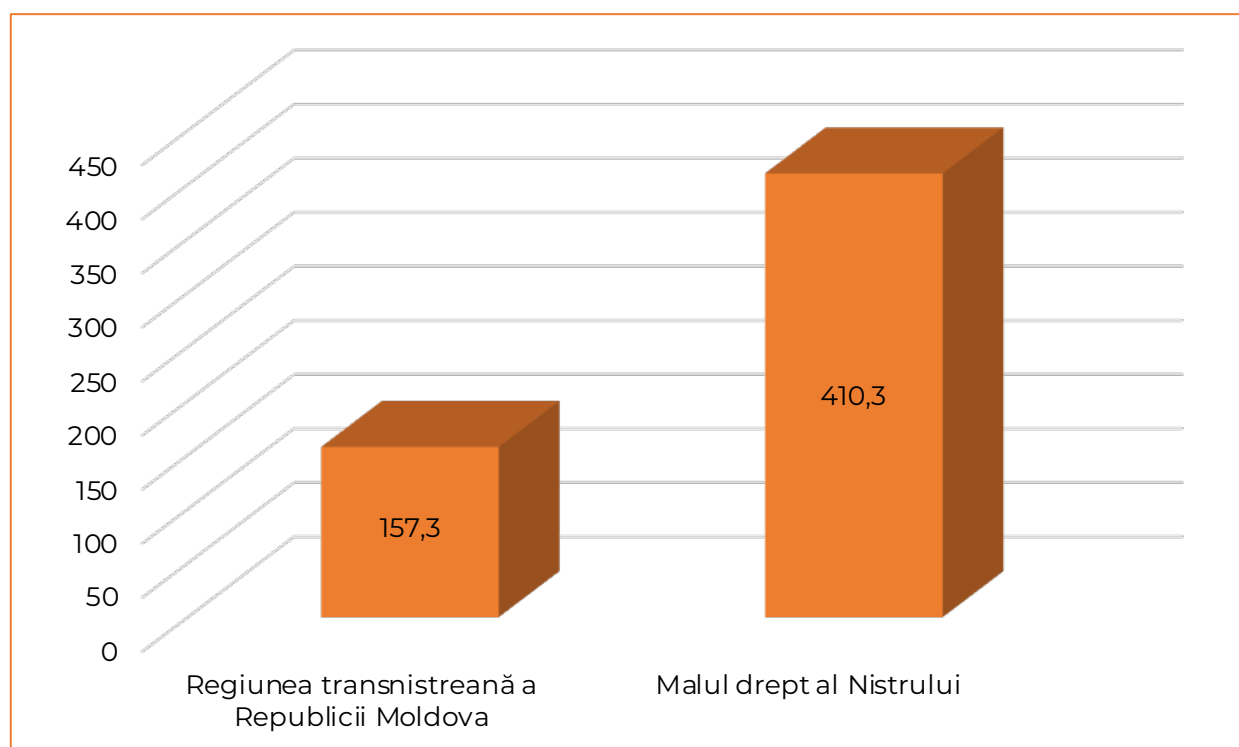


Sursa: elaborat de autor pe baza [rapoartelor](#) „Freedom in the World” 2017–2026 ale organizației Freedom House.

Un alt aspect important îl constituie datele privind condițiile inumane de detenție, inclusiv cele reflectate în raportul publicat în mai 2026 de „împuternicitul pentru drepturile omului” din Tiraspol⁷. Raportul menționează explicit că drepturile și interesele legitime ale deținuților nu pot fi asigurate din cauza posibilităților social-economice limitate, a caracterului excesiv de închis al instituțiilor ilegale de detenție, a lipsei unui control public adecvat, a dificultăților în soluționarea problemelor medicale și a condițiilor sanitare și de trai precare. Aceste constatări confirmă caracterul structural al problemelor din instituțiile ilegale de detenție și indică incapacitatea sistemului de a garanta respectarea demnității umane.

Un indicator relevant al acestei situații îl reprezintă costul zilnic de întreținere a unei persoane deținute. În 2025, acesta a constituit 157,3 lei, echivalentul a 9,07 USD, în creștere cu aproximativ 20 de lei față de anul 2024. Această sumă rămâne de peste două ori mai mică decât cea înregistrată pe malul drept al Nistrului, unde costul zilnic de întreținere a unui deținut a fost de 410,3 lei, echivalentul a 23,66 USD^{8,9}. Această discrepanță reflectă subfinanțarea cronică a „sistemului penitenciar” și constituie un indicator al condițiilor inumane de detenție.

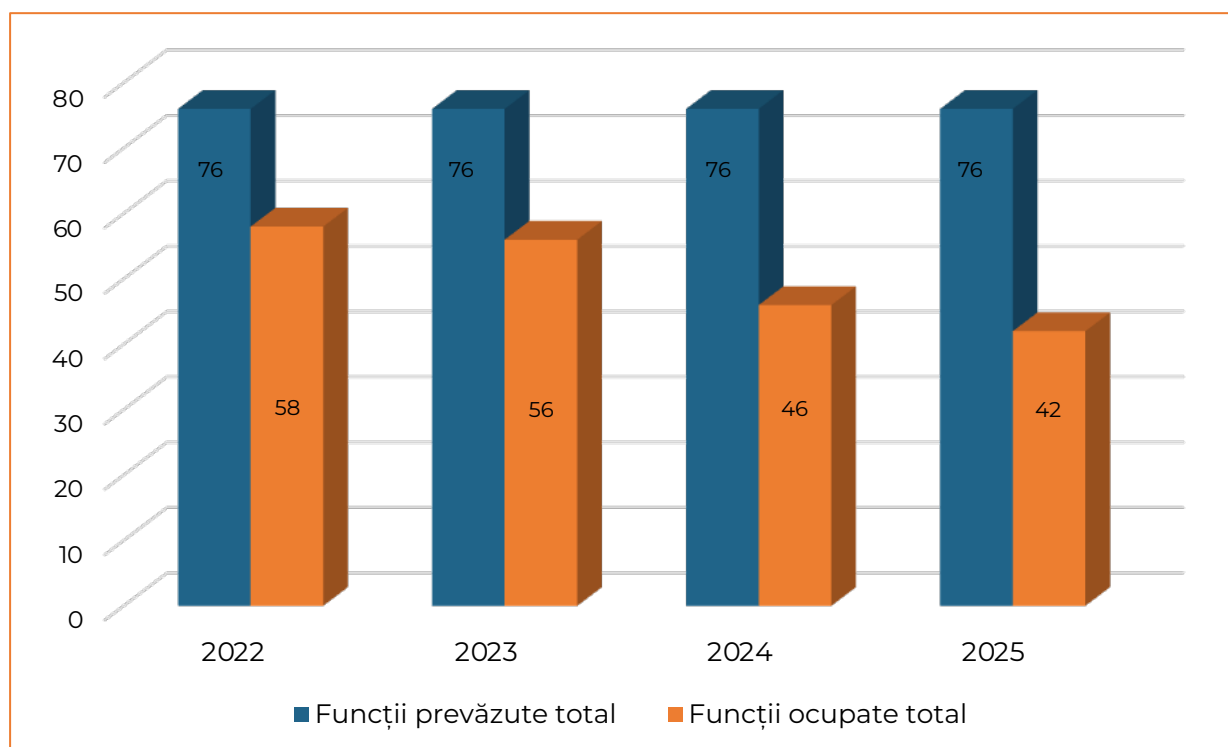
Figura 4. Costul zilnic de întreținere a unui deținut pe malul stâng și pe malul drept al Nistrului



Sursa: elaborat de autor pe baza datelor furnizate de [Administrația Națională a Penitenciarelor](#) din Republica Moldova și de așa-numitul [ombudsman](#) de la Tiraspol pentru anul 2025.

O problemă deosebit de gravă vizează accesul la asistență medicală în instituțiile ilegale de detenție din regiunea transnistreană. Potrivit datelor disponibile la 1 ianuarie 2026, funcțiile de personal medical ocupate reprezentau doar 56,4% din efectivul prevăzut, în scădere continuă față de anii precedenți¹⁰. Deși numărul de unități de personal medical prevăzute a rămas neschimbat în perioada 2022-2026, fiind stabilit la 76 de funcții, gradul efectiv de ocupare a acestor posturi s-a redus constant. În 2022 erau ocupate 58 de funcții, ceea ce reprezenta 76,6% din total¹¹. În 2023, numărul acestora a scăzut la 56 de funcții, echivalentul a 74,3%, iar în 2024 la 46 de funcții, adică 61,2%^{12,13}. În 2025, numărul funcțiilor ocupate a ajuns la doar 42, ceea ce reprezintă 56,4% din efectivul prevăzut. Dintre persoanele angajate, 18 aveau studii medicale superioare, iar 24 studii medicale medii.

Figura 5. Ocuparea funcțiilor medicale, 2022–2025



Sursa: elaborat de autor pe baza [rapoartelor](#) așa-numitului ombudsman de la Tiraspol din 2022, 2023, 2024 și 2025.

Reducerea continuă a personalului medical, combinată cu lipsa medicamentelor de bază și cu subfinanțarea drastică a asistenței medicale, expune persoanele deținute ilegal unor riscuri grave pentru sănătate și viață. Riscurile sunt cu atât mai mari în cazul persoanelor care suferă de boli cronice, afecțiuni grave sau dizabilități și care au nevoie de monitorizare medicală constantă, tratament continuu ori intervenții urgente.

Cazul lui Evghenii Pancioha, făcut public în aprilie 2026, ilustrează consecințele directe ale acestor deficiențe sistemice¹⁴. Acesta se află de opt ani în detenție ilegală în instituția denumită „UIN-2” din Tiraspol, iar starea sa de sănătate este extrem de gravă. Deși suferă de mai multe afecțiuni grave și cronice și are nevoie de monitorizare și tratament medical specializat, Evghenii Pancioha nu beneficiază de îngrijirile necesare în detenție, fapt ce îi pune viața în pericol. Potrivit informațiilor disponibile, acesta a suferit un accident vascular cerebral, însă tratamentul recomandat nu i-a fost acordat în detenție, inclusiv în condițiile în care s-a oferit să suporte personal costurile medicamentelor. Singurul tratament administrat în mod regulat rămâne terapia antiretrovirală pentru HIV, distribuită de personal non-medical, fără monitorizarea clinică și de laborator impusă de standardele internaționale pentru o astfel de terapie. Pentru celelalte afecțiuni – boala vasculară periferică, consecințele accidentului vascular cerebral, polineuropatie, psoriazisul progresiv și gastrita cronică – tratamentul lipsește cu desăvârșire. Prescripțiile medicale nu sunt eliberate, iar așa-numita administrație a locului ilegal de detenție nu dispune de medicamentele necesare.



2.2 Cazuri de încălcări ale drepturilor omului

Detenția ilegală a lui Emilian Ceban – un caz emblematic al riscurilor militarizării copiilor

La 18 mai 2026, Promo-LEX a făcut public cazul lui Emilian Ceban, un tânăr originar din Grigoriopol, privat ilegal de libertate în regiunea transnistreană¹⁵. Cazul este relevant nu doar prin gravitatea încălcărilor individuale, ci și prin faptul că evidențiază riscurile generate de militarizarea timpurie a copiilor în instituțiile educaționale paramilitare controlate de regimul de ocupație.

În anul 2022, la vârsta de 18 ani, Emilian Ceban a fost privat ilegal de libertate după ce a refuzat să semneze un contract militar pe termen de 10 ani cu așa-numitul „minister al apărării” de la Tiraspol și a informat conducerea acestei structuri ilegale că intenționează să se stabilească pe malul drept al Nistrului. Ulterior, acesta a fost acuzat de pretinsă „trădare de patrie”, sub pretextul că ar fi transmis „informații secrete” privind așa-numita „armată transnistreană” și Grupul Operativ al Trupelor Ruse (GOTR) către servicii secrete străine. Promo-LEX atrage atenția că, în condițiile în care regimul de la Tiraspol reprezintă un regim de ocupație militară rusă, invocarea acuzației de „trădare de patrie” nu poate constitui, sub nicio formă, un temei legal pentru privarea de libertate a persoanelor.

Potrivit informațiilor disponibile, pretinsul „dosar penal” împotriva lui Emilian Ceban a fost fabricat de așa-numitul „minister al securității de stat” („MGB”) pe baza unei conversații online provocate de un reprezentant al „MGB”, care s-ar fi prezentat drept „jurnalist de la Bellingcat” și i-ar fi solicitat fotografii din unitatea paramilitară. Singura imagine transmisă de tânăr ar fi fost fotografia unui vehicul utilizat pentru transportul combustibilului, observat în mod obișnuit în spațiul public. Mai mult, Emilian Ceban nu a avut niciodată acces la așa-numitele „informații secrete” pe care structurile transnistrene ilegale pretind că le-ar fi transmis.

Așa-numitele „proceduri penale” desfășurate împotriva sa au avut loc cu ușile închise, iar dosarul ar fi fost clasificat, ceea ce a împiedicat accesul efectiv la materialele cauzei. Emilian Ceban a fost deținut în regim *incommunicado* timp de o lună și nu a beneficiat de asistența unui avocat capabil să îi apere drepturile și să denunțe abuzurile comise împotriva sa. Aceste abuzuri, regăsite și în numeroase alte cazuri de detenție ilegală din regiunea transnistreană, indică absența unor garanții minime ale unui proces echitabil¹⁶.

Cazul lui Emilian Ceban se înscrie într-un șir mai larg de detenții ilegale documentate începând cu anul 2022, pe fundalul războiului de agresiune al Federației Ruse împotriva Ucrainei și al intensificării controlului represiv în regiunea transnistreană. În acest context, regimul de ocupație de la Tiraspol a utilizat astfel de cazuri în scopuri propagandistice, pentru a justifica menținerea așa-numitei „alerte teroriste”, pentru a alimenta narativele alarmiste privind pretinse amenințări externe din partea serviciilor secrete străine și pentru a induce frică în rândul populației, inclusiv în rândul tinerilor înrolați în structurile paramilitare ilegale.

Dincolo de abuzurile comise în perioada detenției, vulnerabilitatea lui Emilian Ceban trebuie analizată și prin prisma parcursului său anterior. Acesta reflectă o practică sistematică de militarizare a copiilor și de transformare a instituțiilor educaționale paramilitare în mecanisme de recrutare pentru structurile ilegale de forță. Emilian Ceban a ajuns în așa-numita „armată transnistreană” după ce a studiat la școala militară Suvorov, instituție destinată copiilor cu vârste cuprinse între 11 și 17 ani, iar ulterior la Institutul militar „A. I. Lebed” din Tiraspol. După înrolarea în „serviciul militar obligatoriu”, acesta a fost supus presiunilor reprezentanților așa-numitului „minister al apărării” pentru a semna un contract militar pe termen lung.

Promo-LEX a documentat în 2025 modul în care copiii din regiunea transnistreană, în special cei proveniți din medii defavorizate și din școli-internat, sunt expuși de la vârsta de 11 ani unui sistem de educație militarizată, îndoctrinare politică și pregătire pentru integrarea în formațiuni paramilitare ilegale¹⁷. În acest sistem, școala militară Suvorov ocupă un rol central, fiind prezentată de regimul de ocupație de la Tiraspol drept o verigă importantă în procesul de pregătire și formare a resursei umane pentru structurile paramilitare. În februarie 2026, în această instituție erau înscriși 266 de copii¹⁸. Aceștia sunt formați într-un mediu izolat, rigid și coercitiv, în care educația generală este subordonată disciplinei militare și loialității față de structurile ilegale de forță. Înscrierea în asemenea instituții restrânge semnificativ opțiunile educaționale și profesionale ulterioare, deoarece absolvenții sunt orientați către Institutul de drept „M. I. Kutuzov”, Institutul militar „A. I. Lebed” sau direct către structurile paramilitare ilegale. Prin urmare, școala militară Suvorov funcționează ca mecanism de recrutare și pregătire timpurie pentru structurile ilegale de forță. Odată integrați în acest circuit, tinerii au posibilități extrem de limitate de a se retrage din sistemul paramilitar în care au fost formați de la vârste fragede. Refuzul de a continua serviciul în formațiunile paramilitare poate atrage presiuni, intimidări sau represalii, iar cazul lui Emilian Ceban ilustrează elocvent acest risc.

Un alt aspect important îl constituie deficitul de personal din structurile paramilitare, care amplifică presiunea exercitată asupra tinerilor înrolați în școala militară Suvorov. Cel mai recent raport al „împuternicitului pentru drepturile omului” de la Tiraspol confirmă existența unor probleme persistente privind completarea unităților paramilitare atât cu militari în termen, cât și cu militari pe bază de contract, situație care duce la suprasolicitarea personalului existent. În același timp, raportul semnalează dificultăți în completarea „corpului ofițeresc”, asociind această problemă cu pierderea prestigiului profesiei militare în societate¹⁹.

Având în vedere gravitatea acestui caz, pe 18 mai, Promo-LEX a transmis Președintei Republicii Moldova, Prim-ministrului și Viceprim-ministrului pentru reintegrare petiția și apelul public privind eliberarea de urgență a lui Emilian Ceban. Pe 21 mai, la doar câteva ore după declarațiile publice făcute în aceeași zi de Președintele Parlamentului Republicii Moldova cu privire la cazul său, Emilian Ceban a fost plasat în regim de izolare disciplinară („carceră”) pentru o perioadă de 15 zile – o măsură pe care Promo-LEX o califică drept represalii directe pentru vizibilitatea publică a cazului. Scopul unor asemenea represalii este descurajarea raportării abuzurilor, izolarea victimelor, reducerea presiunii publice și internaționale și transmiterea unui mesaj de intimidare către alți deținuți ilegali și familiile acestora.

Regimul de carceră depășește orice standard minim al demnității umane și constituie, prin condițiile concrete de aplicare, o formă de tratament inuman și degradant. Carcera este o celulă de aproximativ 1 × 2,5 metri, lipsită de ferestre, amplasată în subsolul instituției sau la parter, fără lumină naturală, deținutul fiind în imposibilitate de a distinge ziua de noapte. Platforma metalică de dormit este accesibilă doar 6 ore din 24, de regulă între miezul nopții și ora 6 dimineața. În restul timpului, aceasta este ridicată și fixată din exterior, astfel încât persoana să nu poată sta nici așezată, nici culcată. În cele aproximativ 18 ore rămase, deținutul este obligat să stea în picioare sau pe podeaua udă. Gardienii toarnă deliberat apă pe podea, sporind riscul de îmbolnăviri respiratorii grave. Nu se asigură lenjerie de pat și nici articole de igienă personală. Aproximativ un metru din suprafața celulei este ocupat de o gaură deschisă în podea, folosită drept toaletă, fără nicio separare, sursă permanentă de antisănătate și de condiții insuportabile. Persoanei plasate în carceră îi este refuzat inclusiv dreptul la dușul săptămânal.

Promo-LEX subliniază că Republica Moldova, deși nu exercită control efectiv asupra regiunii transnistrene, are obligația pozitivă de a utiliza toate pârghiile disponibile – diplomatice, politice, economice și juridice – pentru a asigura protecția drepturilor cetățenilor săi privați ilegal de libertate. În acest sens, orice discuție privind aprovizionarea regiunii transnistrene cu gaze naturale sau orice pachet de sprijin economic destinat regiunii trebuie să includă o componentă clară și verificabilă de protecție a drepturilor omului.

2.3. Politizarea și militarizarea educației

2.3.1 Reactivarea mișcării de pionieri

Pe 19 mai, elevi și cadre didactice din mai multe școli au purtat elemente simbolice ale organizației pionierilor, cum ar fi eșarfa roșie (exact ca drapelul URSS), și au aflat despre copilăria în perioada comunistă și ce înseamnă să fii pionier²⁰. În contextul zilei pionierilor, sărbătoare din fosta URSS, au fost organizate vizite la muzee istorice propagandistice, lecții tematice și flashmob-uri. Informațiile despre aceste evenimente și imaginile cu copii care aveau la gât eșarfe de pionier au apărut în canalele de propagandă locale, pe canalele de Telegram ale școlilor și ale direcțiilor de învățământ subordonate regimului de ocupație. Totodată, pe 18 mai, a fost inaugurat Muzeul de Istorie al Organizației Pionierilor, în incinta Palatului Creativității Copiilor și Tineretului din Tiraspol, la inițiativa Ilonei Tiuriaeva, șefa administrației ilegale a orașului.

Figura 6. Profesori și elevi din Râbnîța în cadrul activităților dedicate zilei pionierilor



Sursa: Școala Gimnazială nr. 8 din Râbnîța, 19 mai [2026](#); Departamentul de Educație Publică din Râbnîța, 20 mai [2026](#).

Aceste evenimente constituie, în esență, un spectacol de propagandă comunistă. Cadrele didactice și sistemul educațional, în ansamblu, ar trebui să contribuie la cultivarea unei înțelegeri corecte și echilibrate a istoriei și să respingă orice încercare de idealizare a trecutului sovietic sau de denaturare a adevărului istoric. Inițiativa Tiraspolului este profund problematică, deoarece promovează valori și simboluri care trebuie explicate prin prisma contextului istoric, nu prezentate ca repere pozitive sau exemple de urmat. Or, organizația pionierilor a fost concepută tocmai ca instrument de îndoctrinare politico-ideologică a copiilor, în conformitate cu directivele partidului comunist, și nu poate fi disociată de regimul totalitar în care a funcționat. Utilizarea simbolurilor comuniste în activitățile școlare, în absența oricărui cadru critic, riscă să perpetueze confuzia istorică și să alimenteze nostalgia față de o perioadă marcată de represiune și încălcări sistematice ale drepturilor omului.

2.3.2 Participarea copiilor la taberele organizate de centrul „Artek”, sancționat de UE, Ucraina și alte state europene

În perioada mai – iunie 2026, primii copii din regiunea transnistreană au ajuns la centrul „Artek” din Crimeea ocupată. Instituția figurează pe listele de sancțiuni internaționale pentru implicarea sa în deportarea forțată, detenția și pretinsa „reeducare” a copiilor ucraineni. Autoritățile ucrainene au documentat faptul că structurile de ocupație rusești utilizează astfel de instituții pentru a impune tinerilor o versiune distorsionată asupra invaziei Rusiei în Ucraina, pentru a cultiva loialitatea față de ocupanți și pentru a eradica sistematic identitatea ucraineană²¹.

Accesul copiilor la aceste tabere se realizează prin vouchere oferite de instituții rusești în cadrul unor concursuri tematice axate preponderent pe cultivarea „patriotismului”. De exemplu, în anul curent, o elevă din Dubăsari a obținut un voucher pentru centrul „Artek” în urma participării la concursul rusec „Inițiativa muzeului școlar”. Proiectul prezentat a fost dedicat „eroilor Marelui Război pentru Apărarea Patriei” și combatanților care au luptat de partea Federației Ruse în războiul moldo-rus din 1992.

În ultimii nouă ani, peste 100 de copii din regiunea transnistreană au participat la programele organizate de Centrul Internațional pentru Copii „Artek”. Această practică a continuat și după 2022, în pofida riscurilor de securitate și a informațiilor care indică implicarea centrului în eforturile de război ale Rusiei. Participarea copiilor din regiunea transnistreană la aceste tabere în iunie 2026 este cu atât mai îngrijorătoare cu cât situația de securitate din Crimeea ocupată s-a deteriorat semnificativ. Riscurile sunt amplificate de intensificarea atacurilor ucrainene cu rază medie de acțiune asupra infrastructurii energetice și a obiectivelor militare ruse amplasate în peninsulă sau în proximitatea acesteia. În acest context, copiii aflați la „Artek” au fost trimiși acasă sau relocați în tabere din regiunea Krasnoiarsk a Federației Ruse. Închiderea și evacuarea taberelor de vară din Crimeea ocupată se desfășoară într-un mod dezorganizat, ceea ce ridică îngrijorări suplimentare privind protecția și siguranța copiilor²².

2.3.3 Competiții de pregătire militară inițială a tinerilor

■ Competiția „Patriot – 2026”

În aprilie 2026 s-a încheiat competiția militar-sportivă de tir cu pușca cu aer comprimat pentru elevi „Patriot – 2026”, desfășurată în trei etape, la nivelul instituțiilor de învățământ, al municipiilor și, ulterior, la nivel regional²³. La competiție au participat inclusiv minori înscriși în cele două instituții educaționale cu profil paramilitar: școala militară „Suvorov” din Tiraspol și școala de cadeți din Bender. Evenimentul a fost organizat de așa-numitele „ministere” ale educației și apărării, fapt ce evidențiază cooperarea strânsă dintre sistemul educațional și cel paramilitar.

Pe lângă concursul de tir propriu-zis, în cadrul evenimentului au mai fost desfășurate: o expoziție de armament, organizată de mișcarea „Moștenitorii Victoriei”, condusă de Vadim Krasnoselski, demonstrații de antrenament tactic și tehnici de luptă corp la corp, prezentate de soldați ai forțelor speciale ale așa-numitei „armate”, precum și vizite la muzeele propagandistice.

Figura 7. Elevi din școlile subordonate regimului de ocupație participând la competiția „Patriot – 2026”



Sursa: „ministerul apărării” din Tiraspol, [2026](#).

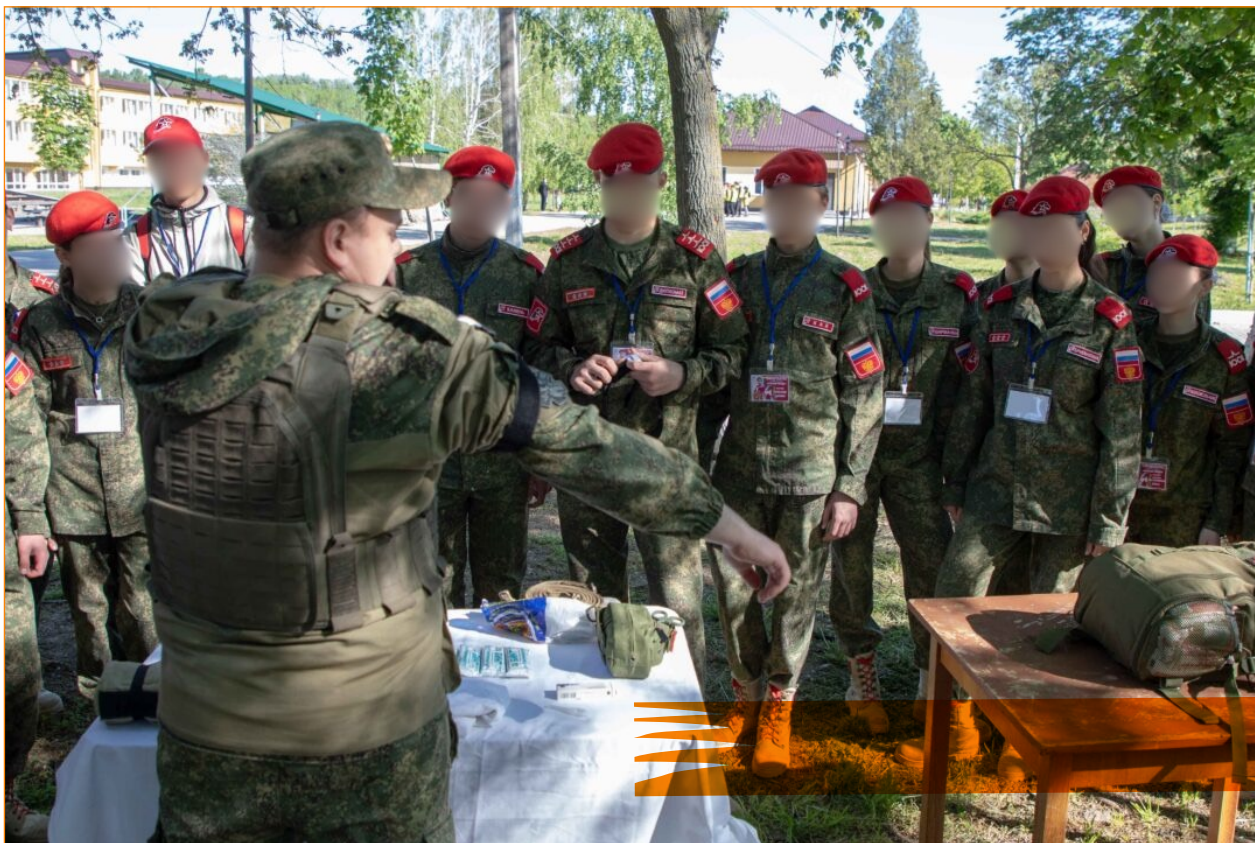
Scopurile declarate ale competiției includ: educarea „patriotismului” și a responsabilității civice în rândul tinerilor; motivarea și cultivarea interesului față de profesia militară; creșterea nivelului de cunoștințe în domeniul pregătirii militare inițiale și al disciplinelor sportive cu aplicabilitate militară²⁴. Dincolo de obiectivele enunțate, Promo-LEX atrage atenția că astfel de evenimente fac parte dintr-un fenomen mai amplu: anual, sute de elevi din regiune participă la diverse tabere de pregătire militară și competiții militar-sportive, utilizate de structurile transnistrene ilegale drept bază de recrutare a tinerilor pentru serviciul în structurile de forță și de securitate²⁵. La acestea se adaugă și disciplina obligatorie pentru liceeni „Pregătire militară inițială”, predată de ofițeri în rezervă sau de militari activi.

■ **Competiția „Tânărul Patriot al Transnistriei”**

În perioada aprilie – mai 2026, structurile transnistrene ilegale au organizat competiția militar-sportivă „Tânărul Patriot al Transnistriei”, destinată elevilor cu vârste cuprinse între 14 și 16 ani. La etapa raională au participat peste 500 de elevi, iar la etapa finală, aproximativ 176 de participanți²⁶. Printre aceștia s-au numărat elevi din instituții de învățământ general, din școala militară Suvorov și din școala de cadeți, precum și membri ai mișcării „Yunarmia” („Armata tânără”), structură controlată de GOTR, staționat ilegal pe teritoriul Republicii Moldova.

Programul competiției a combinat elemente de pregătire militară cu mesaje propagandistice. Activitățile au inclus instrucție de front, competiții de tir, demonstrații tactice și masterclass-uri susținute de reprezentanți ai forțelor speciale, quiz-uri istorice dedicate așa-numitei „moșteniri eroice a poporului transnistrean”, precum și întâlniri cu reprezentanți ai structurilor de forță ilegale, inclusiv cu Vadim Krasnoselski, care le-a vorbit elevilor despre patriotism și despre recunoașterea internațională a așa-numitei „rmn”, prezentată drept obiectiv central al regimului de ocupație²⁷.

Figura 8. Tineri din cadrul mișcării „Yunarmia”, aflată sub controlul GOTR, participând la competiția militar-sportivă „Tânărul Patriot al Transnistriei 2026”



Sursa: „ministerul apărării” din Tiraspol, 2026.

Competiția este organizată anual din 1994 și reprezintă o continuare a jocului militar-patriotic sovietic „Zarnița”. Potrivit ordinului nr. 342/73 din 17 aprilie 2026, semnat de preținsele „ministere” ale apărării și educației de la Tiraspol, obiectivele declarate ale competiției includ promovarea „educației militar-patriotice” și dezvoltarea prestigiului profesiei militare²⁸. Astfel, aceste activități îi familiarizează pe copii și tineri cu structurile paramilitare ilegale și contribuie la pregătirea lor ideologică pentru o eventuală implicare în aceste structuri. Totodată, implicarea „Yunarmia” și a GOTR confirmă că astfel de activități nu sunt inițiative locale izolate, ci fac parte dintr-o politică coordonată a Federației Ruse de îndoctrinare ideologică și militarizare a tinerei generații din teritoriile temporar ocupate.

2.3.4 Implicarea preșcolarilor în activități cu conținut ideologic periculos

Sistemul educațional a devenit un instrument central prin care structurile transnistrene ilegale promovează rusificarea, militarizarea și loialitatea față de puterea ocupantă. Îndoctrinarea copiilor în regiunea transnistreană începe încă de la etapa preșcolară, într-o perioadă esențială pentru formarea valorilor, normelor sociale și a primelor reprezentări despre lume. La sfârșitul anului curent de învățământ, în grădinițele controlate de regimul de ocupație erau înscriși 15.751 de copii, expuși în mod sistematic la activități de îndoctrinare axate pe militarism²⁹.

Instituțiile preșcolare organizează sistematic activități dedicate sărbătorilor oficiale rusești și sovietice, în cadrul cărora sunt utilizate simboluri ale Federației Ruse, ale URSS, panglica Sfântului Gheorghe, uniforme de camuflaj militar, arme de jucărie și decoruri care reproduc scene de război. De asemenea, copiii sunt implicați în jocuri, spectacole și întâlniri cu reprezentanți ai structurilor paramilitare ilegale. Prin aceste activități, copiilor le sunt transmise narațiuni propagandistice rusești, retorică militar-patriotică și mesaje care normalizează războiul și loialitatea față de structurile de ocupație.

Un exemplu relevant îl constituie activitățile organizate cu ocazia zilei de 9 mai, celebrată la Tiraspol drept „Ziua Victoriei”³⁰. În cadrul acestor evenimente, copiii sunt prezentați în roluri militarizate, inclusiv ca soldați, asistenți medicali de front sau participanți simbolici la scene de luptă. Un alt exemplu este festivalul militar-patriotic „Suntem fideli acestei memorii!”, organizat la 8 mai, cu participarea a 2.790 de preșcolari și elevi³¹. Programul a inclus spectacole și cântece despre „patrie”, „victorie” și „veterani”. Declarația Svetlanei Ivanișina, așa-numita „ministă a educației”, potrivit căreia copiii „rostesc deja cuvintele «Victorie» cu reverență”, confirmă caracterul deliberat al practicilor de îndobroținare. Astfel, la o vârstă la care gândirea critică nu este încă formată, copiii sunt expuși sistematic unor mesaje cu conținut ideologic periculos pe care nu le pot evalua critic și față de care sunt deosebit de vulnerabili.

Figura 9. Copii din grădinițele aflate sub controlul Tiraspolului, implicați în activități „patriotice” dedicate zilei de 9 mai



Sursa: Departamentul de Învățământ Public din Tiraspol, 7 mai [2026](#); „ministerul educației” din Tiraspol, 8 mai [2026](#).

De asemenea, în preajma Zilei Naționale a Rusiei, în școli, grădinițe și centre educaționale pentru copii cu nevoi speciale au fost organizate activități prin care s-a promovat ideea că Rusia reprezintă „patria-mamă”, alături de care regiunea împărtășește aceleași valori și idealuri^{32, 33, 34}. Astfel de inițiative fac parte dintr-un fenomen mai amplu de rusificare a copiilor din regiune, prin care este eradicată cultura și identitatea lor etnică.

Figura 10. Copii din grădinițele din Râbnia participând la activități dedicate Zilei Rusiei



Sursa: Grădinița nr. 10 din Râbnia, 12 iunie [2026](#).

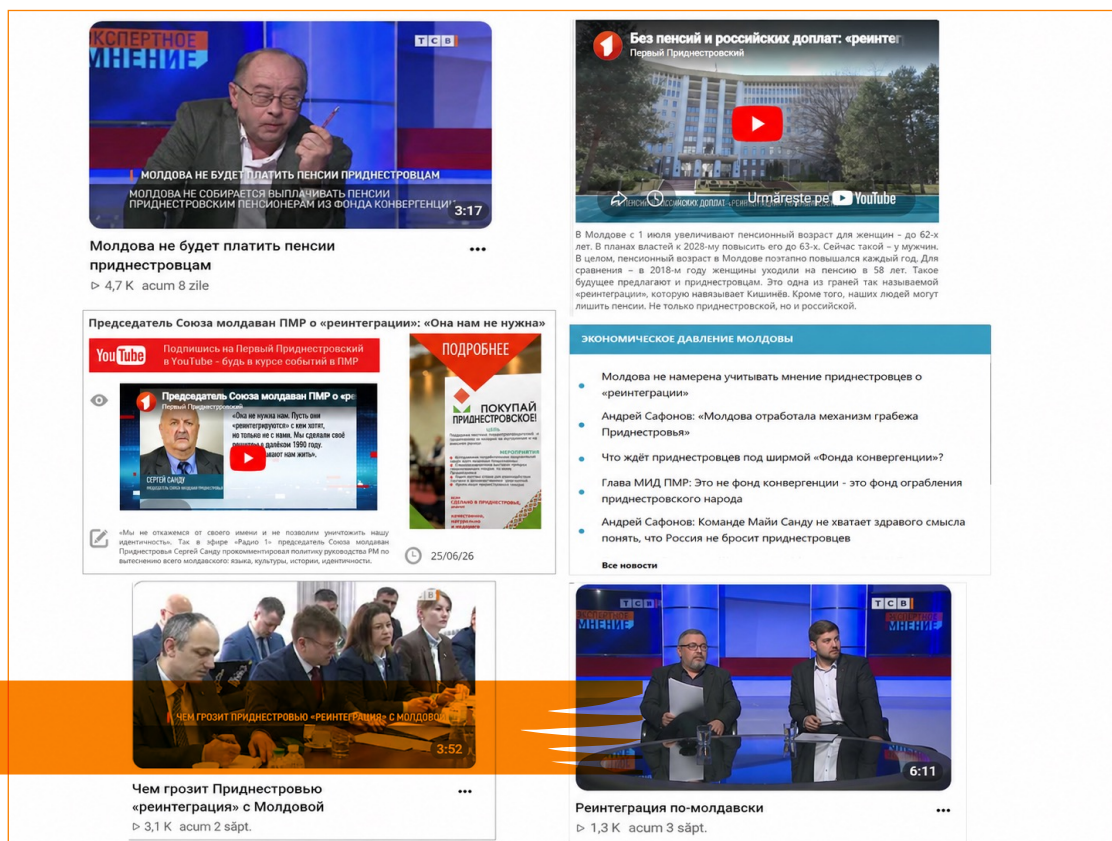
2.4 Propagandă și dezinformare

2.4.1 De la „blocadă” la „genocid”: escaladarea discursului anti-reintegrare

Monitorizarea portalului „Novosti Pridnestrovia” și a canalelor de televiziune „Pervii Pridnestrovskii” și „TSV”, în perioada aprilie – iunie 2026, indică o campanie propagandistică coordonată de manipulare informațională și discreditare a procesului de reintegrare, construită prin apel la emoții și prin exploatarea fricilor unei populații vulnerabile din punct de vedere economic. În aprilie și mai, tema a fost abordată preponderent indirect, prin narațiuni despre „presiunea” sau „blocada economică” exercitată de Chișinău, accentul fiind pus pe pretinsa dublă impozitare și Fondul de Convergență. Măsurile de reintegrare economică au fost prezentate drept instrumente prin care Chișinăul ar urmări slăbirea regiunii, iar Fondul de Convergență a fost descris propagandistic drept un mecanism de „jefuire a poporului transnistrean”.

În iunie, discursul anti-reintegrare a devenit mult mai explicit. Reintegrarea a fost abordată direct, transformată într-o temă centrală și prezentată ca un proces impus fără consultarea populației din regiune, cu efecte negative dramatice asupra economiei, identității locale, limbii ruse și protecției sociale. Discursul propagandistic construiește constant imaginea Chișinăului ca actor ostil, care „presează”, „sugrumă”, „jefuiește”, „distruge economia”, „provoacă o criză umanitară” și „tratează transnistrenii ca pe străini”. Mesajele fac apel la frică și insecuritate socială, asociind reintegrarea cu amenințări precum creșterea prețurilor, majorarea vârstei de pensionare, pierderea facilităților sociale, nerecunoașterea diplomelor, discriminarea și concedierea funcționarilor care nu cunosc limba română^{35, 36}. Prin utilizarea unor termeni cu puternică încărcătură emoțională, precum „blocadă”, „jefuire”, „exterminare”, „genocid”, „ocupație” și „pierderea identității prin românizare forțată”, reintegrarea este descrisă și construită în mentalul colectiv ca o amenințare existențială la adresa regiunii.

Figura 11. Colaj din materiale propagandistice privind reintegrarea, publicate de portalul „Novosti Pridnestrovia” și de posturile de televiziune „Pervii Pridnestrovskii” și „TSV”



Sursa: [Novosti Pridnestrovia](#), [Pervii Pridnestrovskii](#), [TSV](#).

2.4.2 Mitul „poporului transnistrean”

O altă temă exploatată constant de propaganda locală în perioada monitorizată este mitul identității și statalității transnistrene. În aprilie 2026, postul de televiziune „Pervii Pridnestrovskii” a difuzat în premieră filmul propagandistic „Poporul transnistrean: făurit de secole”, realizat la solicitarea lui Vadim Krasnoselski³⁷. Producția a fost difuzată în cinematografe, la televiziunea locală și în instituțiile de învățământ, fiind totodată tradusă în limbile ucraineană, engleză și română în grafie chirilică. Filmul urmărește consolidarea narațiunii despre existența unei identități transnistrene distincte, prezentând „poporul transnistrean” ca o comunitate constituită de-a lungul secolelor, și nu ca rezultat al unui construct politic apărut după 1992. În acest scop, producția recurge la aceleași tehnici întâlnite în manualele de istorie din instituțiile de învățământ controlate de Tiraspol: omiterea selectivă a unor episoade istorice importante, distorsionarea unor fapte și promovarea ideii că regiunea ar aparține „lumii ruse”. Această producție se înscrie într-un șir mai larg de acțiuni propagandistice care urmăresc să legitimeze ideea că populația din regiune ar avea o identitate separată, rădăcini istorice distincte și orientări ideologice fundamentale diferite față de cele ale populației de pe malul drept al Nistrului. În acest context, reintegrarea este prezentată ca nerealistă și incompatibilă cu pretinsa orientare ideologică a populației regiunii.

2.4.3 Intensificarea mesajelor alarmiste și a atacurilor împotriva presei independente

Începând cu luna mai 2026, se observă o activizare a mesajelor venite direct din partea „MGB”, condus de Valeri Ghebos, fost colonel al Serviciului Federal de Securitate al Federației Ruse. Aceste mesaje au scopul de a induce percepția unei amenințări permanente la adresa regiunii. Principalele teme promovate vizează pretinsul risc al unor atacuri teroriste, „militarizarea” Republicii Moldova de către NATO și presupusul „atac hibrid” desfășurat de Chișinău împotriva regiunii transnistrene. Un exemplu relevant este filmul propagandistic „Frontul invizibil: Atac hibrid asupra Transnistriei”, realizat în mai 2026 de „MGB” și de postul „Pervii Pridnestrovskii”, controlat de regimul de ocupație de la Tiraspol³⁸. Materialul a fost difuzat în contextul în care conducerea GOTR a fost declarată indezirabilă pe teritoriul Republicii Moldova. Filmul promovează narativul potrivit căruia Chișinăul ar desfășura un „război informațional” împotriva regiunii transnistrene, urmărind să cultive atitudini ostile față de GOTR. În același timp, materialul sugerează că informațiile publicate despre abuzurile comise de reprezentanții GOTR ar proveni exclusiv din afara regiunii și ar face parte dintr-o campanie coordonată de discreditare. De asemenea, filmul asociază prezența GOTR cu războiul moldo-rus din 1992, inducând percepția că, în absența GOTR, regiunea transnistreană ar fi expusă riscului unui atac militar din partea Chișinăului.

În plus, la 29 iunie, această structură ilegală, aflată sub controlul Federației Ruse, a publicat o listă cu 19 platforme media și canale online, printre care Zona de Securitate, MOCT și Маленькая Страна, pe care le-a prezentat drept resurse coordonate de serviciile speciale ale Republicii Moldova³⁹. Potrivit comunicatului, acestea ar răspândi informații false, ar induce atitudini negative față de prezența Rusiei în regiune, ar distorsiona faptele istorice și ar justifica presiunile exercitate de Chișinău asupra regiunii transnistrene. Prin același mesaj, „MGB” a avertizat locuitorii regiunii să nu transmită nicio informație acestor platforme. Comunicatul contribuie la amplificarea narativului potrivit căruia Republica Moldova ar desfășura un „război informațional” împotriva regiunii transnistrene. Un aspect relevant este că lista publicată de „MGB” include atât platforme media independente, cât și canale de Telegram care promovează agenda regimului de ocupație de la Tiraspol și participă activ la discreditarea presei și a apărătorilor drepturilor omului de pe malul drept al Nistrului. Astfel, se încearcă compromiterea credibilității platformelor care oferă locuitorilor regiunii surse alternative și obiective de informare.

Promo-LEX reiterează că „MGB” este una dintre principalele structuri ilegale responsabile de încălcarea drepturilor jurnaliștilor de pe malul drept al Nistrului. Aceste practici includ

introducerea jurnaliștilor pe liste de „persoane indezirabile”, amenințarea locuitorilor regiunii cu dosare de „trădare de patrie” pentru colaborarea cu platforme media precum Zona de Securitate, precum și privarea ilegală de libertate. În acest context, Promo-LEX califică comunicatul publicat de „MGB” drept o tentativă de intimidare a presei, în special a platformelor care monitorizează constant subiectul transnistrean, dar și a locuitorilor regiunii care încearcă să își exprime liber opiniile sau să transmită informații către presa independentă de pe malul drept al Nistrului. Mesajul apare în contextul în care aceste platforme au relatat despre problemele socio-economice din regiune și despre demersurile de reintegrare a țării, oferind locuitorilor o sursă alternativă de informare într-un spațiu dominat, timp de decenii, de vid informațional și propagandă. Promo-LEX subliniază că autoritățile constituționale trebuie să utilizeze toate pârghiile disponibile pentru protejarea jurnaliștilor și pentru tragerea la răspundere a persoanelor implicate în încălcarea drepturilor acestora în teritoriul ocupat al Republicii Moldova.

2.5 Contextul socio-economic

În perioada aprilie – iunie 2026, situația socio-economică din regiunea transnistreană a continuat să se deterioreze, pe fondul crizei economice și al presiunilor bugetare tot mai accentuate. Starea de urgență în economie a fost prelungită de două ori în acest interval, rămânând în vigoare până la 17 iulie 2026⁴⁰.

Datele prezentate în aprilie 2026 indică o înrăutățire a situației ocupării forței de muncă. Potrivit acestora, în 2025, 20.484 de persoane au încetat să mai lucreze, dintre care 89% au plecat „din proprie inițiativă”⁴¹. În contextul deficitului de personal, au fost adoptate măsuri de facilitare a angajării studenților în anumite domenii. Astfel, după ce în februarie 2026 studenților la drept li s-a permis să ocupe funcții de „anchetatori asistenți” și „anchetatori”, din 1 septembrie 2026 studenții specializați în pedagogie vor putea lucra în instituții de învățământ în timpul studiilor. Totodată, studenții la drept vor putea activa ca „executori judecătorești”, cu condiția să fi absolvit mai mult de jumătate din programul universitar. Aceste măsuri trebuie analizate în contextul mai larg al vulnerabilității economice a regiunii, inclusiv al salariilor reduse și al riscului de întârziere a plăților salariale.

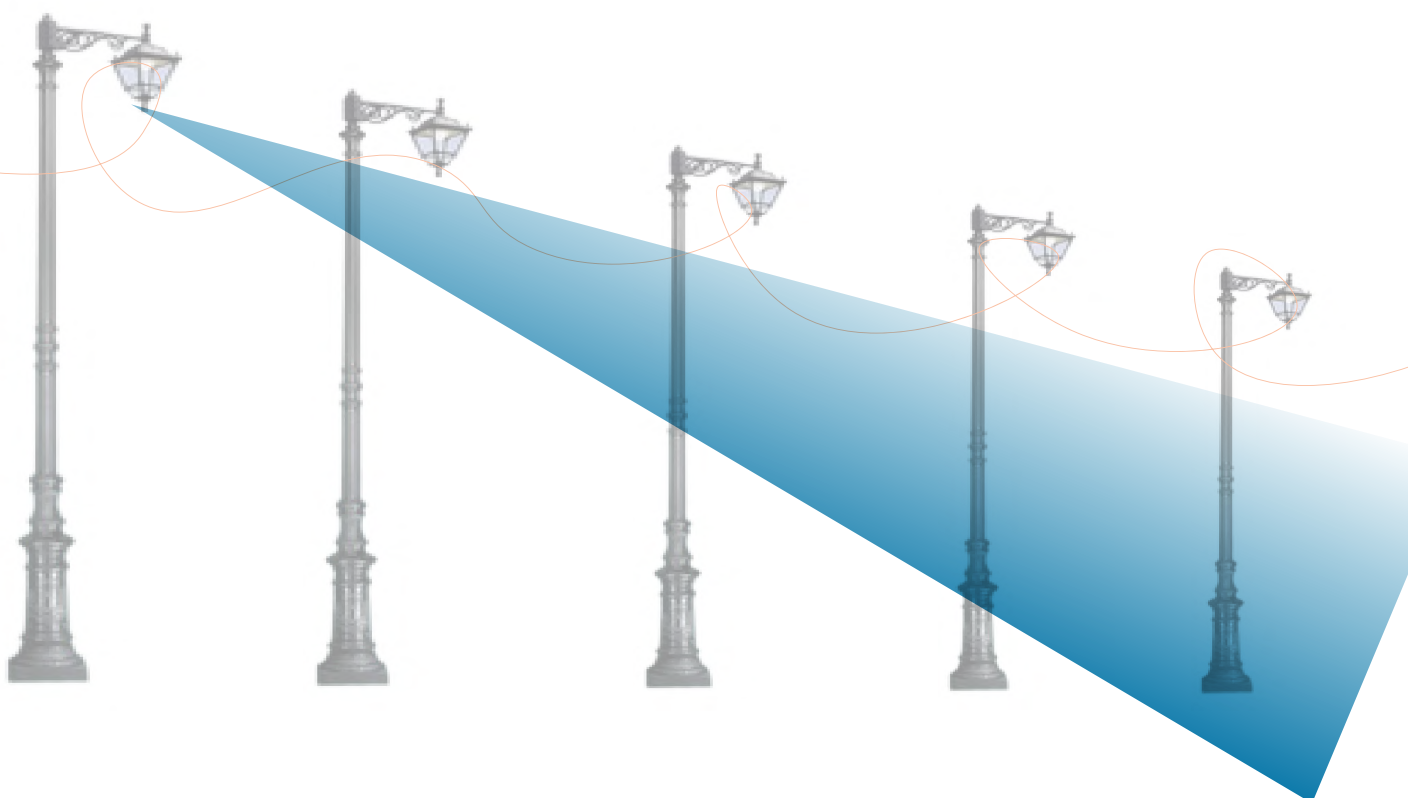
Pe 11 mai 2026, așa-numitul „guvern” de la Tiraspol a lansat Fondul de Sprijin Social „Împreună”, solicitând mediului de afaceri și locuitorilor regiunii să contribuie financiar la acoperirea cheltuielilor bugetare, precum pensiile, salariile și beneficiile sociale. Din acest fond sunt achitate inclusiv pensiile și salariile persoanelor angajate în structurile paramilitare, de forță și de securitate ilegale. Până la 29 iunie 2026, peste 3.500 de persoane fizice și juridice au făcut donații, fiind acumulate peste 146 de milioane de „ruble transnistrene”, dintre care 74,5 milioane fuseseră deja cheltuite⁴².

Totodată, au fost operate noi modificări la bugetul regiunii pentru anul curent, orientate spre reducerea cheltuielilor cu 344 de milioane de „ruble transnistrene” și redirectionarea resurselor către obligații curente, în special salarii și pensii⁴³. Deficitul bugetar rămâne foarte ridicat, reprezentând 49,30% din cheltuieli. Reducerile afectează în special programele de investiții și dezvoltare, inclusiv fondul rutier, din care este finanțat iluminatul public, și fondul investițiilor capitale. Unele programe au fost suspendate complet pentru anul 2026, printre care programul de reechipare a transportului de serviciu al pompierilor și programul „Manual”, destinat actualizării fondului de manuale din școli. Totodată, mai multe programe sociale și de infrastructură au fost reduse semnificativ. Finanțarea pentru imunizarea populației a scăzut de la 6,58 milioane la 1,64 milioane de „ruble transnistrene” (75%), iar programul de asistență oncologică a fost redus de la 43,31 milioane la 10,82 milioane de „ruble” (75%). Programul de dezvoltare a Universității „T. G. Șevcenko” a fost diminuat de la 16,15 milioane la 6,15 milioane de „ruble”, iar finanțarea pentru dezvoltarea sistemului de alimentare cu apă a scăzut de la 9,67 milioane la 3,46 milioane de „ruble”.

În plus, la 25 mai 2026, a fost aprobată o nouă majorare a tarifelor la utilități, care urmează să intre în vigoare la 1 ianuarie 2027. Potrivit reprezentanților regimului de ocupație, majorarea este determinată de reducerea consumului industrial, de pierderile din sistemele energetice și de degradarea continuă a rețelilor, cauzată de deficitul de finanțare pentru reparații capitale și programe de restaurare⁴⁴. În aceeași perioadă, tarifele pentru transportul suburban și interurban au fost majorate cu 17%⁴⁵.

De asemenea, începând cu 1 iunie 2026, locuitorii regiunii au semnalat întreruperea iluminatului stradal în mai multe localități. Potrivit informațiilor apărute în spațiul public, această situație ar putea continua până în toamnă, ceea ce confirmă impactul direct al reducerilor bugetare asupra serviciilor publice de bază. O altă măsură a fost adoptată la 8 iunie 2026, când așa-numitul „guvern” de la Tiraspol a decis ca, pe parcursul anului 2026, o parte din profitul net al întreprinderilor regionale și municipale să fie transferată în bugetul regional⁴⁶.

Aceste măsuri reflectă capacitatea tot mai limitată a structurilor ilegale de a asigura funcționarea serviciilor publice și îndeplinirea obligațiilor bugetare de bază, costurile crizei fiind transferate, în primul rând, către populație. Totodată, în contextul reducerilor bugetare drastice, inclusiv în domeniul sănătății, locuitorii regiunii transnistrene s-ar putea orienta tot mai mult către serviciile prestate de autoritățile constituționale, inclusiv către centrele de sănătate din Zona de Securitate. Acest aspect trebuie luat în considerare de autoritățile constituționale în planificarea resurselor și a capacității de răspuns.



Concluzii

Perioada aprilie – iunie 2026 confirmă deteriorarea continuă a situației drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Evoluțiile analizate indică extinderea mecanismelor de control asupra populației, inclusiv prin pașaportizarea regiunii, consolidarea evidenței militare și prin măsuri propagandistice, precum interzicerea utilizării denumirii „Transnistria” în orice limbă. Declinul drepturilor politice și al libertăților cetățenești este confirmat și de raportul „Freedom in the World 2026”, în care scorul acordat regiunii transnistrene a scăzut la 16 puncte din 100, fiind apropiat de cel al Federației Ruse, evaluată cu 12 puncte din 100.

Această deteriorare generală a situației drepturilor omului se reflectă în mod deosebit în sistemul penitenciar ilegal, unde situația rămâne extrem de gravă. Datele disponibile indică o rată ridicată de încarcerare, de două ori mai mare decât media statelor membre ale CoE, condiții inumane de detenție, subfinanțare cronică și un deficit accentuat de personal medical. Aceste probleme sunt agravate de criza economică profundă, care limitează și mai mult capacitatea structurilor ilegale de la Tiraspol de a asigura standarde minime de detenție.

Cazurile lui Evghenii Pancioha și Emilian Ceban, aflați în detenție ilegală de opt ani și, respectiv, patru ani, ilustrează atât absența garanțiilor unui proces echitabil, cât și riscurile majore pentru viața, sănătatea și integritatea persoanelor private ilegal de libertate. Totodată, cazul lui Emilian Ceban evidențiază riscurile generate de integrarea copiilor, de la vârste fragede, în sistemul paramilitar al regiunii, în special atunci când aceștia încearcă ulterior să se retragă sau să își construiască un parcurs în afara acestui sistem. Având în vedere gravitatea acestor cazuri individuale, este necesar ca autoritățile constituționale să utilizeze toate instrumentele și pârghiile disponibile pentru a asigura eliberarea persoanelor deținute ilegal și accesul acestora la servicii de asistență post-detenție. Chiar și în lipsa controlului efectiv asupra regiunii transnistrene, Republica Moldova are obligații pozitive de a garanta dreptul la viață, interdicția torturii și a tratamentelor inumane sau degradante, dreptul la libertate și siguranță, precum și dreptul persoanelor private de libertate de a fi tratate cu umanitate.

Politizarea și militarizarea copiilor continuă să reprezinte una dintre cele mai îngrijorătoare tendințe. Implicarea copiilor, inclusiv a preșcolarilor, în activități cu conținut ideologic periculos contribuie la eradicarea identității naționale, normalizarea războiului, cultivarea obedienței față de structurile paramilitare și integrarea lor tot mai accentuată în spațiul de influență al Federației Ruse. Promo-LEX subliniază că îndoctrinarea sistematică a copiilor prin intermediul sistemului educațional, timp de peste 30 de ani, va reprezenta o provocare majoră în procesul de reintegrare și democratizare a regiunii. Această realitate impune planificarea proactivă a unor intervenții strategice pe dimensiunea educațională, informațională și culturală, inclusiv măsuri de dezocupare cognitivă.

În paralel, propaganda locală a devenit mai agresivă, în special prin escaladarea discursului anti-reintegrare, promovarea mitului „poporului transnistrean” și intensificarea atacurilor împotriva presei independente de pe malul drept al Nistrului. Aceste narațiuni urmăresc să alimenteze frica, să izoleze informațional populația și să cultive neîncredere profundă față de procesul de reintegrare. În acest context, este esențial ca autoritățile constituționale să dezvolte punți de legătură și dialog direct cu populația regiunii, precum și să comunice proactiv și constant pe dosarul reintegrării.

Nu în ultimul rând, contextul socio-economic agravează vulnerabilitățile structurale descrise mai sus. Prelungirea stării de urgență în economie, reducerile bugetare, creșterea tarifelor, presiunile asupra mediului de afaceri și afectarea serviciilor publice arată capacitatea tot mai limitată a structurilor ilegale de la Tiraspol de a susține funcționarea regiunii. Costurile crizei sunt transferate, în primul rând, asupra populației, care se află într-o situație tot mai precară încă din iarna anului 2025. Totodată, capacitatea redusă de a asigura servicii publice esențiale, inclusiv în domeniul sănătății, ar putea genera o presiune suplimentară asupra instituțiilor din Zona de Securitate. Acest aspect trebuie analizat de autoritățile constituționale, inclusiv prin evaluarea capacității instituțiilor din Zona de Securitate de a răspunde unui eventual număr mai mare de solicitări din partea locuitorilor regiunii.



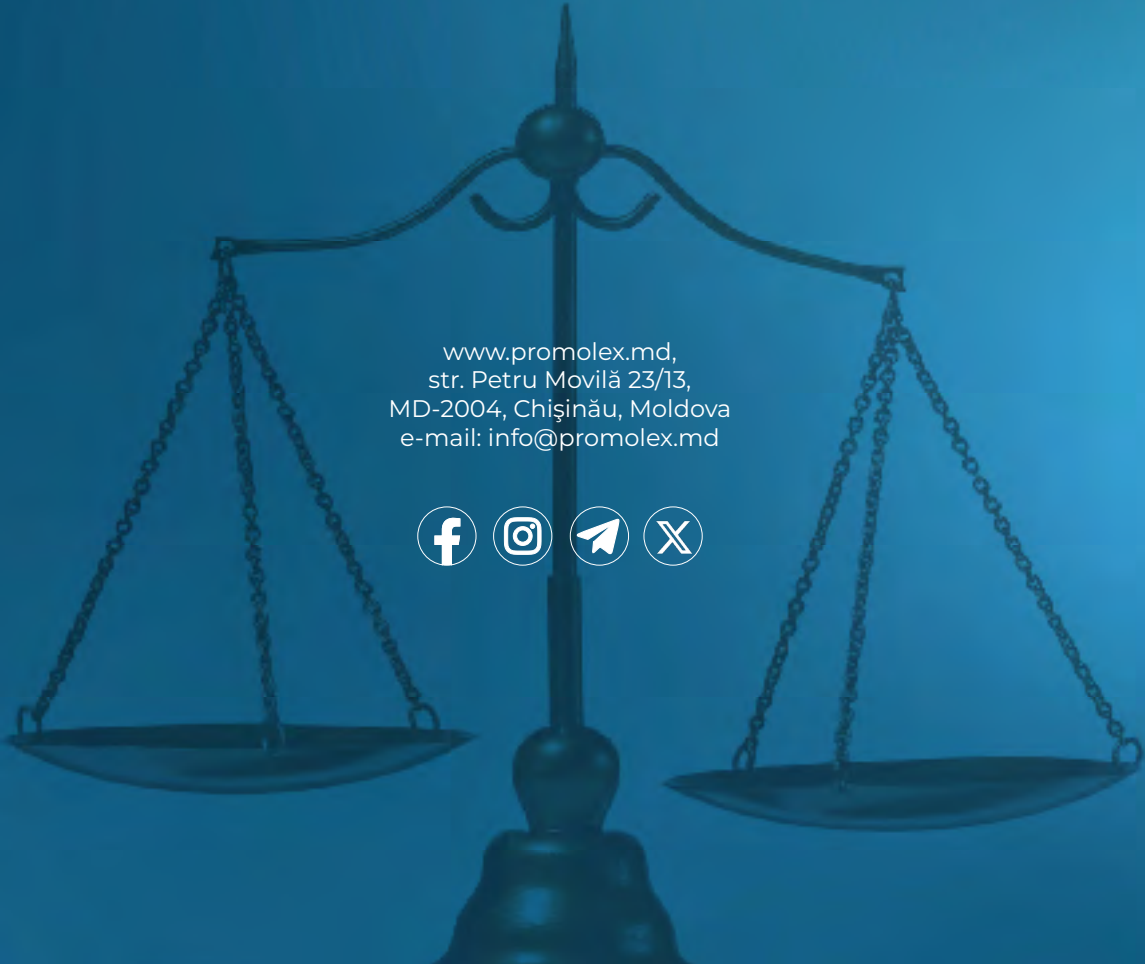
Bibliografie

- 1 Moldova 1. 2026. „Decret | Vladimir Putin a simplificat procedura de obținere a cetățeniei ruse pentru locuitorii din regiunea transnistreană”, <https://moldova1.md/p/76236/decret--vladimir-putin-a-simplificat-procedura-de-obtinere-a-cetateniei-ruse-pentru-locuitorii-din-regiunea-transnistreana>.
- 2 Promo-LEX. 2026. „Fără sprijin familial, dar cu uniformă militară: regimul de la Tiraspol militarizează educația copiilor orfani”, <https://promolex.md/fara-sprijin-familial-dar-cu-uniforma-militara-regimul-de-la-tiraspol-militarizeaza-educatia-copiilor-orfani/>.
- 3 „președintele rmn”. 2026. „Legea rmn privind modificarea legii rmn privind obligațiunea militară universală și serviciul militar”, <https://president.gospmr.org/pravovye-akty/zakoni/zakOn-pridnestrovskoy-moldavskoy-respubliki-o-vnesenii-izmeneniya-v-zakon-pridnestrovskoy-moldavskoy-respubliki-o-vseobschey-voinskoy-obyazannosti-i-voennoy-službe-.html>.
- 4 Promo-LEX. 2026. „Raport de monitorizare: Situația drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova”, <https://promolex.md/raport-de-monitorizare-situatia-drepturilor-omului-in-regiunea-transnistreana-a-republicii-moldova/>.
- 5 „președintele rmn”. 2026. „Dispoziția nr. 190rp din 1 iunie 2026 privind proiectul de lege al rmn pentru modificarea codului contravențional al rmn”, <https://president.gospmr.org/pravovye-akty/rasporyajeniya/o-proekte-zakon13123a-pridnestrovskoy-moldavskoy-respubliki-o-vnesenii-izmeneniya-v-kodeks-pridnestrovskoy-moldavskoy-respubliki-ob-administrativnih-pravonarusheniyah-.html>.
- 6 „ombudsmanul rmn”. 2026. „Raport privind respectarea drepturilor și libertăților omului și cetățeanului în rmn în anul 2025”, <http://www.ombudsmanpmr.org/download/DOKLAD-za-2025-god.rar>.
- 7 „ombudsmanul rmn”. 2026. „Raport privind respectarea drepturilor și libertăților omului și cetățeanului în rmn în anul 2025”, <http://www.ombudsmanpmr.org/download/DOKLAD-za-2025-god.rar>.
- 8 „ombudsmanul rmn”. 2026. „Raport privind respectarea drepturilor și libertăților omului și cetățeanului în rmn în anul 2025”, <http://www.ombudsmanpmr.org/download/DOKLAD-za-2025-god.rar>.
- 9 AGORA. 2026. „Un deținut costă statul 410 lei pe zi, dublu față de acum cinci ani”, <https://laziar.com/@agora/post/138668>.
- 10 „ombudsmanul rmn”. 2026. „Raport privind respectarea drepturilor și libertăților omului și cetățeanului în rmn în anul 2025”, <http://www.ombudsmanpmr.org/download/DOKLAD-za-2025-god.rar>.
- 11 „ombudsmanul rmn”. 2026. „Raport privind respectarea drepturilor și libertăților omului și cetățeanului în rmn în anul 2025”, <http://www.ombudsmanpmr.org/download/DOKLAD-za-2025-god.rar>.
- 12 „ombudsmanul rmn”. 2026. „Raport privind respectarea drepturilor și libertăților omului și cetățeanului în rmn în anul 2025”, <http://www.ombudsmanpmr.org/download/DOKLAD-za-2025-god.rar>.
- 13 „ombudsmanul rmn”. 2026. „Raport privind respectarea drepturilor și libertăților omului și cetățeanului în rmn în anul 2025”, <http://www.ombudsmanpmr.org/download/DOKLAD-za-2025-god.rar>.
- 14 Promo-LEX. 2026. „Promo-LEX solicită intervenția urgentă a Viceprim-ministrului pentru reintegrare în cazul lui Evghenii Pancioha, deținut ilegal de opt ani în regiunea transnistreană pentru pretinsa «trădare de patrie», în contextul agravării continue a stării sale de sănătate”, https://promolex.md/promo-lex-solicita-interventia-urgenta-a-viceprim-ministrului-pentru-reintegrare-in-cazul-lui-evghenii-pancioha-detinut-ilegal-de-opt-ani-in-regiunea-transnistreana-pentru-pretinsa-tradare-d/?fbclid=IwY2xjawRBsWJleHRuA2FlbQIxMABicmlkETFFUkFQWWxtWHZlbnQ3SzFuc3J0YwZhcHBfaWQQMjlyMDM5MTc4ODIwMDg5MgABHmBkbZlIEVPh2Vm_A7VnPNqNvd6UqTvmMOP8y1SkL26zTldktOEEnDg91ZLnc_aem_gTP4ObaVtLTl4NpsxXldgg.

- 15 Promo-LEX. 2026. „Petiție și apel public privind eliberarea de urgență a lui Emilian Ceban, deținut ilegal în stânga Nistrului”, <https://promolex.md/petitie-si-apel-public-privind-eliberarea-de-urgenta-a-lui-emilian-ceban-detinut-ilegal-in-stanga-nistrului/>.
- 16 Promo-LEX. 2025. „Articol de opinie: Stânga Nistrului – apărare imposibilă! Cum funcționează «avocatura» într-un sistem care o controlează”, <https://promolex.md/articol-de-opinie-stanga-nistrului-aparare-imposibila/>.
- 17 Promo-LEX. 2025. „Cum formează regimul de la Tiraspol viitorii soldați: copilăria în școala militară Suworov”, <https://promolex.md/cum-formeaza-regimul-de-la-tiraspol-viitorii-soldati-copilaria-in-scoala-militara-suworov/>.
- 18 Novosti Pridnestrovia. 2026. „ministrul apărării: în Transnistria a fost creat un sistem complet, pe mai multe niveluri, de educație militară”, <https://novostipmr.com/ru/content/glava-minoborony-v-pridnestrove-sozdana-polnocennaya-mnogourovnevaya>.
- 19 „ombudsmanul rmn”. 2026. „Raport privind respectarea drepturilor și libertăților omului și cetățeanului în rmn în anul 2025”, <http://www.ombudsmanpmr.org/download/DOKLAD-za-2025-god.rar>.
- 20 Pervii Pridnestrovskii. 2026. „O expoziție, un tur și o experiență interactivă: cum a fost marcată Ziua Pionierilor la Caragaș”, <https://tv.pgtrk.com/ru/news/20260519/169735>.
- 21 Misiunea Președintelui Ucrainei în Republica Autonomă Crimeea. 2025. „100 de ani de Artek: între propaganda rusă și viitorul Ucrainei”, <https://ppu.gov.ua/en/press-center/storichchia-arteku-mizh-rosiyskoiu-propahandoiu-i-ukrainskym-maybutnim/>.
- 22 Institute for the Study of War. 2026. „Russian Occupation Update, June 25, 2026”, <https://understandingwar.org/research/russia-ukraine/russian-occupation-update-june-25-2026/>.
- 23 „ministerul apărării al rmn”. 2026. „«Patriot–2026»: a doua zi a finalei”, <https://mopmr.org/?p=81028>.
- 24 „ministerul educației al rmn”. 2026. „Ordinul nr. 117 din 16 februarie 2026 privind organizarea competițiilor regionale de tir cu pușca pneumatică «Patriot–2026»”, https://minpros.gospmr.org/files/2026_02_16_02-01_117.pdf.
- 25 Promo-LEX. 2025. „Taberele de educație (ne)patriotică din regiunea transnistreană: cum sunt învățați copiii să apere regimul de ocupație cu arma în mână”, <https://promolex.md/taberele-de-eduatie-nepatriotica-din-regiunea-transnistreana-cum-sunt-invatați-copiii-sa-apere-regimul-de-ocupatie-cu-arma-in-mana/>.
- 26 „ministerul educației al rmn”. 2026. „În «Dnestrovskie Zori» a fost dat startul finalei jocului militar-sportiv «Tânărul patriot al Transnistriei – 2026»”, <https://minpros.gospmr.org/news/13760>.
- 27 Novosti Pridnestrovia. 2026. „Președintele rmn Vadim Krasnoselski a discutat cu tinerii patrioți ai Transnistriei”, <https://novostipmr.com/ru/news/26-05-15/prezident-pmr-vadim-krasnoselskiy-poobshchalsya-s-yunymi>.
- 28 „ministerul educației al rmn”. 2026. „Ordinul nr. 342/73 din 17 aprilie 2026 privind aprobarea regulamentului pentru etapa finală a jocului militar-sportiv republican «Tânărul patriot al Transnistriei–2026»”, https://minpros.gospmr.org/files/NormAkt/Ministr/2026/17.04.2026_342_73.pdf.
- 29 „ministerul educației al rmn”. 2026. „Învățământul preșcolar”, <https://minpros.gospmr.org/about/9788>.
- 30 Bender TV. 2026. „Preșcolarii cântă și recită poezii despre faptele eroice ale bunicilor și străbunicilor lor”, https://t.me/bendery_tv/54100.
- 31 „ministerul educației al rmn”. 2026. „În Transnistria a avut loc festivalul republican «Suntem fideli acestei memorii!»”, <https://minpros.gospmr.org/news/13750>.
- 32 Bender TV. 2026. „De Ziua Rusiei, elevii de la tabăra de vară „Țara Mică” de la școala nr. 15 au vizitat Biblioteca Centrală a orașului”, https://t.me/bendery_tv/56671.
- 33 „administrația de stat a orașului Râbnîța și raionului Râbnîța”. 2026. „În ajunul Zilei Rusiei, Centrul «Colibri» a găzduit un eveniment pentru elevi, oferindu-le o mulțime de emoții pozitive!”, <https://t.me/murunoRybnitsa/15485>.
- 34 Pervii Pridnestrovskii. 2026. „La Tiraspol a avut loc un festival sportiv, în onoarea Zilei Rusiei. Cadeți, cadeți Suworov, membri ai Armatei Tinere și școlari au participat la competiții distractive”, https://t.me/tv_pmr/82583.
- 35 Pervii Pridnestrovskii. 2026. „Fără pensii și suplimente rusești: «reintegrarea» în stilul Chișinăului”, <https://tv.pgtrk.com/ru/news/20260630/171162>.
- 36 Pervii Pridnestrovskii. 2026. „Președintele Uniunii Moldovenilor din rmn despre «reintegrare»: «Nu avem nevoie de ea»”, <https://tv.pgtrk.com/ru/news/20260625/171044>.
- 37 Novosti Pridnestrovia. 2026. „Filmul documentar «Poporul transnistrean: făurit de secole»”, <https://novostipmr.com/ru/video/26-05-02/dokumentalnyy-film-pridnestrovskiy-narod-vykovanny-vekami>.

- 38 Pervii Pridnestrovskii. 2026. „«Frontul invizibil: atac hibrid asupra Transnistriei» – un nou film al MGB al rmn”, <https://tv.pgtrk.com/ru/news/20260526/170044>.
- 39 Novosti Pridnestrovia. 2026. „Locuitorii regiunii au fost îndemnați să fie prudenți la evaluarea informațiilor din rețelele sociale”, <https://novostipmr.com/ru/news/26-06-29/pridnestrovcev-prizvali-k-ostorozhnosti-pri-ocenke-informacii-v>.
- 40 Novosti Pridnestrovia. 2026. „Regimul stării de urgență economică în Transnistria a fost prelungit până la 17 iulie”, <https://novostipmr.com/ru/news/26-06-17/rezhim-chrezvychnogo-ekonomicheskogo-polozheniya-v-pridnestrove>.
- 41 Novosti Pridnestrovia. 2026. „Problemele migrației forței de muncă și ale deficitului de personal au fost discutate la universitatea de stat”, <https://novostipmr.com/ru/news/26-04-16/problemy-trudovoy-migracii-i-deficita-kadrov-obsudili-v>.
- 42 Novosti Pridnestrovia. 2026. „guvernul rmn a repartizat peste 981 de mii de ruble din Fondul «Împreună»”, <https://www.novostipmr.com/ru/news/26-06-29/pravitelstvo-pmr-raspredelilo-bolee-981-tysyachi-rublei-iz-fonda>.
- 43 Novosti Pridnestrovia. 2026. „sovietul suprem a aprobat modificări la bugetul regional pentru 2026”, <https://novostipmr.com/ru/news/26-04-08/verkhovnyy-sovet-utverdil-izmeneniya-v-respublikanskiy-byudzheth>.
- 44 Novosti Pridnestrovia. 2026. „Creșterea tarifelor comunale în 2027 va constitui aproximativ 4%”, <https://novostipmr.com/ru/news/26-05-25/rost-kommunalnykh-tarifov-v-2027-godu-sostavit-okolo-4>.
- 45 Novosti Pridnestrovia. 2026. „În Transnistria tarifele pentru transportul suburban și interurban au crescut cu 17%”, <https://novostipmr.com/ru/news/26-04-14/v-pridnestrove-na-17-vyrosli-tarify-na-prigorodnye-i>.
- 46 Novosti Pridnestrovia. 2026. „guvernul a decis să direcționeze o parte din profitul întreprinderilor de stat pentru susținerea sistemului bugetar”, <https://novostipmr.com/index%2ephp/ru/news/26-06-08/pravitelstvo-reshilo-napravit-chast-pribyli-gospredpriyatiy-na>.





www.promolex.md,
str. Petru Movilă 23/13,
MD-2004, Chișinău, Moldova
e-mail: info@promolex.md

